Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 245. — ŠTEV. 245. NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 18, 1916. — SREDA, 18. OKTOBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Velike protizavezniške demonstracije v Atenah.

ZAVEZNIKI SO ZASEDLI KOLODVOR V PIREJU TER VEČ JAVNIH POSLOPIJ. — KRALJEVI PRISTAŠI SO KORAKALI PO ULICAH TER PELI NARODNO HIMNO. — KRALJ KONŠTANTIN BO OSTAL NA SVOJEM STALIŠČU, KOLIKOR ČASA MU BO MOGOČE. — DOBRA STRATEGIČNA POTEZA GEN. FALKENHAYNA. — AVSTRIJCI IN NEMCI SO PRODRLI DO AGASA NA RUMUNSKEM.

London, Anglija, 17. oktobra. — Reuterjeva brzojavna agentura je dobila iz Aten sledeče poročilo:

— Včeraj so se vršile po cestah glavnega mesto velike protizavezniške demonstracije. Močan oddelek francoskih in angleških mornarjev se je moral umakniti pred razburjeno množico.

Pred ameriško poslaništvo je dospelo 4,000 nezadovoljnežev, ki so nosili grško in ameriško zastavo. Zahtevali so, da naj ameriški poslanik takoj protestira proti izkrcanju tujih vojakov. Ko so demonstranti izvedeli, da ni ameriškega poslanika doma, so se razšli.

Po mestu so še ponoči hodile velike skupine meščanov in pele grško nacionalno himno.

Atene, Grško, 17. oktobra. — Zavezniki so izkrcali v Pireju 1,000 svojih mornariških vojakov. Vojaki so zasedli železniško postajo v Pireju ter več javnih poslopij v Atenah.

Kakorhitro se je razširila ta govorica po mestu, so se napolnile ulice z demonstranti. Na trgu pred kolodvorom se je zbralo na tisoče in tisoče nezadovoljnežev.

Grški vojni minister general Dracos je dal zastražiti vse dohode, vodeče na trg ter tako preprečil, da se niso zavezniški vojaki spopadli z grškimi civilisti.

D oprelivanja krvi dozdaj še ni prišlo.

Zaenkrat se še ne more reči, če se bodo tudi ponoči vršile demonstracije ali ne. Grška vlada je prepričana, da je usoda Grške odvisna od ukrepov in povelj zavezniškega poveljnika.

Zelo značilna je bila skupina demonstrantov, ki je nosila po mestu velik kip kralja Konštantina. Dmonstranti so neprestano kričali: Živel kralj! Proč z zavezniki!

Grški vojni minister general Barianos je izdal dnevno povelje, v katerem je slavil vdanost grških mornariških vojakov.

Proti večeru je zbral grški kralj okoli sebe večje število častnikov ter jim je zabičeval, da morajo držati prisego, ki so jo zadali domovini in narodu.

Atene, Grško, 17. oktobra. — Angleško poslaništvo naznanja, da so se zavezniški mornariški vojaki samo zategadelj izkrcali v Pireju, da bi ojačili tamošnjo policijo.

London, Anglija, 17. oktobra. — Neka tukajšnja brzojavna agentura naznanja, da je podadmiral Fournet izročil grški vladi noto, ki je sestavljena v zelo ostrem tonu. Takoj zatem se je vrnil kralj Konštantin iz svoje rezidence v Tatoi v Atene.

Atene, Grško, 17. oktobra. — Železniški postaji v Pireju in Atenah so zasedli zavezniški vojaki. V mestnem gledališču je 140 mornarjev, ki imajo na razpolago dve strojni puški.

Ministrski predsednik je sklical kabinetno sejo.

London, Anglija, 17. oktobra. — Zavezniki so zaplenili grške bojne ladje "Kilkis", "Lemnos" in "Averoff". To poročilo je poslal Reuterjev dopisnik iz Aten.

London, Anglija, 17. oktobra. — Vse kaže, da so Avstrijci, Nemci in Bolgari sklenili vprizoriti splošn vpad v Rumunsko ter osvojiti kolikormogoče veliko ozemlja.

Južno od Brašvea operira armada generala Falkenhayna, ki poskuša zavzeti prelaz Predeal. General Falkenhayn zopet ogroža rumunske čete od juga. Da je začel prodirati proti jugu, je napravil morda zelo dobro strategično potezo.

Njegova armada je bila že dvakrat obkolila Rumune in mogoče jih bo še v tretjič.

Na Sedmograškem je samo še par rumunskih oddelkov. Vsi drugi so se umaknili pred težko avstrijsko in nemško artilerijo.

Vojaški strokovnjaki obračajo vso pozornost na prelaza Predeal in Buzen. — Prvi vodi v dolino Prahova, v kateri je zelo veliko petrolejskih vrelcev, drugi pa v ozemlje, kjer je izvanredno važno železniško križišče.

Ako odvzamejo Nemci Rumunom to križišče, izgubi Rumunska zelo važno zvezo z Rusijo.

Bukarešt, Rumunsko, 17. oktobra. — Južno od Hatseka se vrše neprestano vroči boji. Boji južno od Braševa se za nas zelo ugodno razvijajo. Sovražniku se je posrečilo prodreti v dolino Trutusa do Agasa.

Na severni in severozapadni fronti smo odbili vse sovražniške napade.

Petrograd, Rusija, 17. oktobra. — V vzhodnem delu Rumunske se ni ničesar posebnega pripetilo.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!

Anglija in U-53.

Anglija ne bo protestirala, dokler ne bo znano ameriško stališče, — pravi Grey. Ameriška mornarica.

London, Anglija, 17. oktobra. — Angleška vlada ne bo vkrenila nobenega koraka napram vladi Zdr. držav glede nemškega submarina U-53, katerega so Združene države pustile, da je potopil pet angleških in en nizozemski parnik v bližini ameriške obale, dokler ji ne bo natančno znano, kakšno stališče zavzemajo Združene države glede prihoda U-53 in njegovega delovanja.

Tako je danes izjavil vikomte Grey, tajnik za zunanje zadeve, v zborniei lordov.

V odgovor na vprašanja, kakšno stališče zavzemajo Združene države napram angleškim oziroma zavezniškim patrolnim parnikom ki se nahajajo v bližini ameriške obale, je tajnik Grey odgovoril, da pravijo Združene države, da imajo ladje sicer pravico ostati kje so, toda ameriška vlada se pritožuje, češ, da se s tem ogroža ameriško nevtralnost.

Izjavil je, da je ameriška nota zelo vljudna in da se je angleškim patrolnim parnikom ob ameriški obali poslalo naročila, da pazijo, da ne bo nepotrebnih neprilik z Združenimi državami.

"Kar se tiče submarina U-53", je Grey rekel, "se še ne ve kakšno stališče zavzema ameriška vlada. Znano tudi ni, ako se je res amerrška mornarica umaknila, ko je pričel submarin s svojim delom, da ga ni tako ovirala. Prepričani smo ,da bo ameriška vlada v kratkem naznanila, kako je bilo s to stvarjo".

ROJAKI, POZOR!

One, ki imajo kake fotografije ali razglednice Gorice oziroma goriške okolice, prosimo da jih nam dajo na razpolago. Po preteku par dni bomo slike čisto nepoškodovane vrnili.

Pripomniti moramo, da slike oziroma razglednice ne smejo biti barvane.

Uredništvo "G. N."

Pozor pošiljatelji denarja!

Vsled nagotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	132.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že večkrat spremene.

FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz Macedonije.

Bolgari poročajo, da imajo Francozi zelo velike izgube. — Artilerijski boji ob Vardarju.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Francosko vojno ministrstvo poroča, da se na macedonski fronti boji neprestano nadaljujejo, ter da se bije najhujša artilerijska bitka ob reki Vardar.

Srbom se je posrečilo odbiti vse napade ob Beli Vodi in ob Černi.

London, Anglija, 17. oktobra. — Razen manjših bojev med našimi in sovražnimi prednjimi stražami se ni ničesar posebnega pripetilo.

Tako se glasi oficielno poročilo o položaju na Balkanu.

Sofija, Bolgarsko, 17. oktobra. V bitki ob železniški progi Bitolj-Florina so imeli Francozi izvanredno velike izgube. — Ko so hoteli Srbi prekoračiti reko Černo, jih je pognala naša artilerija v beg.

Bolgarski generalni štab je izdal danes sledeče poročilo:

Francozi so bili prizorili 17. oktobra ob obeh straneh železniške proge Bitolj-Florina vroč napad, katerega smo pa uspešno odbili. Samo pred fronto enega našega bataljona smo pokopali 450 francoskih vojakov in štiri častnike.

Dva dni pozneje so poskušali Srbi prodreti naše pozicije pri Brodu in Skočiviru. Kljub vsestranskemu prizadevanju niso mogli ničesar opraviti.

Naša infanterija je dovolila sovražnikom, da so se približali zakopom in žičnatim ograjam. Naenkrat so pa začeli streljati nanje naši topovi ter jih popolnoma razkropili.

Ostanki so se vrnili iz svoje stare postojanke.

Artilerijska bitka, ki se vrši pri Moglenici, še vedno ni končana. Boji zapadno od Vardarja in vzhodno od Doiranskega jezera nimajo nikakega upliva na splošni položaj.

Sovražni zrakoplovci so obstreljevali postajo v Demir Kapu. — Povzročena škoda ni posebna.

Ob vznožju Bjelašice planine je prišlo do vročih spopadov med našimi in sovražnimi prednjimi stražami.

Ob obali Egejskega morja vlada mir.

Pri Časji je izstrelila naša artilerija nek sovražni aeroplan.

Švica se je udala Nemčiji.

Ženeva, Švica, 17. oktobra. — Švicarska vlada se je udala Nemčiji in zdaj prepovedala svojim švicarskim tovarnarjem izvažati municijo zaveznikom, ako rabijo pri izdelovanju iste nemški premog in nemško jeklo.

To bo imelo za švicarsko delavstvo zelo slabe posledice; več kot 50,000 delavcev bo takoj brez dela. —

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišljuje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko izpametovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dnevne novice, pač pa mora dobiti tudi nekak pojem o notranjih zapletljajev v raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki so le površno omenjeni v časopisju. O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš **"SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR"**, ki se že prav pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je umevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lansko leto.

"SLOVENIC PUBLISHING CO."
82 Cortland St., New York, N. Y.

Borojević in Lahi.

General Boroević je poslal ultimatum avstrijski vladi, da mu naj pošlje še vojakov, sicer ne bo mogel vzdržati.

Milan, Italija, 17. oktobra. — Zastopnik londonskega "Daily Telegrapha" je iz zanesljivega vira zvedel, da je avstrijski general Boroević, ki poveljuje avstrijskim četam na italijanski fronti, **poslal avstrijski vladi na Dunaj nekak ultimatum, v katerem zahteva, da se mu takoj pošlje še več vojakov, bodisi avstrijskih ali pa nemških, ker sicer mu ne bo mogoče vzdržati pritiska.**

Rim, Italija, 17. oktobra. — Na tirolski fronti je pričel padati sneg, vsled česar ni bilo drugih operacij kot, da so morali italijanski vojaki odbiti več avstrijskih napadov na Pasubio gori.

"Na Krasu je položaj neizpremenjen", pravi uradno poročilo.

Wilson in Poljska.

Predsedniku ni bilo mogoče ničesar storiti za pomoč Poljski. — Njegova pisma so brez uspeha.

Long Branch, N. J., 17. oktobra. Predsedniku Wilsonu ni bilo mogoče pripraviti Anglije, Francije, Rusije, Nemčije in Avstro-Ogrske do tega, da bi se sporazumele glede pošiljanja hrane Poljakom.

Koncem julija je predsednik poslal pisma vladarjem gori omenjenih držav, v katerih jih je naprosil, da bi dvolili oziroma, da bi se sporazumeli glede pomoči Poljakom.

Mr. Wilson je zdaj dobil odgovore od vseh in včeraj je naznanil:

"Zdaj sem dobil odgovore od kralja Anglije, predsednika Francije, cesarja Nemčije, cesarja Avstrije in carja Rusije na moja pisma od 20. julija 1916, v katerih sem se obrnil nanje, da bi delovali na to, da bi bilo mogoče kaj storiti za Poljsko.

"Doznal sem — in obžaljujem — da so še vedno važna nasprotja in diference med zavezniki in centralnimi državami. Potrt sem, da se mi še dozdaj ni posrečilo pripraviti sil do tega, da bi se tozadevno že enkrat sporazumele."

Podraženje tiskarskega papirja.

Uradniki asociacije papirnih izdelovalcev so včeraj naznanili, da se bo papir do 1917 podražil za najmanj 50 odstotkov.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljatvah; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopošlje.

Zdaj je mogoče poslati le okrogle svote, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10,000.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na sadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljatve dospejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodi se pa kaj lahko, da pošiljatev traje tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezžičnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošlje naj se po brezžičnem brzojavu.

Denar za brezžične brzojavke pošljite po poštnem Money Orderu ali pa gotov denar v priporočenem pismu, ne pa potom privatnih čekov.

FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Zadeva "Lusitanije" rešena.

ADMINISTRACIJA JE SPREJELA NEMŠKI ODGOVOR GLEDE POTOPA ANGLEŠKEGA PARNIKA "LUSITANIJE", S KATERIM JE UTONILO TUDI NAD STO AMERIKANCEV.

Washington, D. C., 17. oktobra. — Odgovor na ameriško noto glede potopa angleškega parnika "Lusitanije", vsled katerega je bilo uničenih nad sto ameriških življenj, ki ga je dne 6. februarja p. l. dostavil državnemu departmentu nemški poslanik Bernstorff, bo končno dan v javnost.

Uradniki v državnem departmentu, ki so dokument videli, pravijo, da je to najboljši odgovor, katerega more administracija predsednika Wilsona dati na kritiziranje republikanskega predsedniškega kandidata glede politike, katero je Wilson vodil napram Nemčije, ko je brezobzirno potapljala parnike.

Državni tajnik Lansing ni dozdaj dovolil, da bi se priobčilo noto v časopisju, kljub temu, da je Nemčija ugodila vsem točkam, ki so bile navedene v ameriški noti, razven one, ki se tiče odškodnine, katere bo morala Nemčija plačati za izgubo ameriških življenj.

Časnikarji so doznali, da obsega nemški odgovor kakih 200 besed, v katerem izraža Nemčija svoje globoko obžalovanje, da je toliko Amerikancev izgubilo svoja življenja, toda ne pripozna, da je bil potop "Lusitanije" neopravičen.

Nemčija pravi, da je imela pravico potopiti "Lusitanijo", in sicer iz vzroka, ker je Anglija pričela s blokado.

Združene države so noto sprejele in tako tudi pripoznale, da je bila Nemčija sicer opravičena potopiti parnik, toda nikakor pa ne uničiti toliko ameriških življenj. Ameriška vlada je vstrajala pri tem, da se kaj takega ne bi smelo in se ne sme prigoditi, kar je Nemčija pripoznala, namreč, da se pri tem, da Nemčija potaplja sovražne parnike, ogroža življenja ameriških državljanov.

Nemčija je zahtevala od državnega departmenta, da ne pusti ameriške državljane, da bi potovali z angleškimi in sploh sovražnimi parniki, toda državni department jo je zavrnil, češ, da imajo Amerikanci popolno pravico potovati na vseh parnikih.

Nota je ostala dozdaj v državnem departmentu, ne da bi se jo tiskalo. Zakaj je ni državni department hotel dati v javnost, je vsem skupaj velika zagonetka.

Zahodna fronta.

FRANCOZI SO ZAVZELI NEKAJ HIŠ V VASI SAILLY-SAILLISEL. — VSI NEMŠKI PROTINAPADI SO ODBITI. — BRIAND PREROKUJE, DA BO FRANCIJA PO VOJNI MOČNEJŠA.

London, Anglija, 17. oktobra. — Francoske čete so danes v zelo hudih cestnih bojih zavzele še nekaj hiš v vasi Sailly-Saillisel. Nemci se zoperstavljajo z največjo trdovratnostjo, medtem pa Francozi napadajo z nepreseglјivo hrabrostjo in vstrajnostjo. Izgube so velike na obeh straneh, kljub temu, da niso uspehi na nobeni strani posebno veliki.

Vsi nemški protinapadi so zaman. Dva najhujša nemška napada sta bila pri Bellof-en-Santerre.

Angleške čete so bile tudi zelo aktivne, toda niso dosegle drugega, kot da so pri Serre zavzele nekaj sovražnih zakopov.

Berlin, Nemčija, 17. oktobra. — Nemški vojni urad javlja, da se položaj na sommeskem bojišču ni veliko spremenil. Skoro vše je tako kot je bilo, le pri Sailly-Saillisel so francoske čete nekoliko napredovale, toda pri tem so morale trpeti grozovite izgube.

Dnevi so zdaj na zahodni fronti zelo jasni, vsled česar so naši, kakor tudi sovražni zrakoplovci zelo aktivni. Nemška admiraliteta javlja, da so nemški zrakoplovci tekom dne bili okoli sedemdeset zračnih bitk, v katerih je sovražnik izgubil šest strojev. Stotnik Bolke je spravil dva na tla.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Tekom dne se je vršilo zelo veliko bojev v zraku. Francoski vojni urad poroča, da so francoski avijatiki bili petinšestdeset bitk. — Nemci so imeli pet izgub, medtem pa poročajo iz Anglije, da so angleški zrakoplovci izstrelili tri nemške aeroplane.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Alfred Capus, dramatist in član francoske akademije, je napisal v "Figaru" članek, v katerem navaja pogovor z min. predsednikom Briandom, ki je prerokoval, da bo po vojni Francija veliko močnejša kot je bila dozdaj.

V pogovoru je dalje navajal, da je prišel v francoski narod popolnoma drug duh, ki se ne bo pustil več nadvladovati drugim.

KAKO JE S HRANO V ANGLIJI.

London, Anglija, 17. oktobra. — V poslanski zbornici je danes prišlo do debate, kako je zdaj s hrano. Faktorji, ki so za to nastavljeni, so izjavili, da se stori vse, kar je mogoče, da bi se preprečilo kako večje pomanjkanje, toda pri tem imajo zelo velike težkoče.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00	Za pol leta za mesto New York	2.00
Za pol leta	1.50	Za Evropo za vse leto	4.50
Za celo leto za mesto New York	4.00	Za Evropo za pol leta	2.55
		Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Drug za drugim.

Kot poročajo, je zopet umrl eden onih mladih ljudi, ki so bili zapleteni v sarajevsko zaroto, katere posledica je bil umor avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove morganatične soproge.

Vsekakor je čudno, da umirajo ti, na dolgoletno ječo obsojeni mladi ljudje, tako hitro drug za drugim.

O vzrokih, ki dovedejo do te predčasne smrti, ne bomo razpravljali, ker nimamo nikakih podatkov, vendar pa se lahko misli, da se s temi kaznjenci na drug način postopa kot pa z ostalimi, ki so izvršili morda še večje zločine, ki pa niso bili naperjeni proti kronanim glavam oziroma bodočim nosilcem kron.

Našim čitateljem je znano, da je bilo o priliki umora v Sarajevu procesiranih nekako sedemdeset ljudi, kateri so bili vsi obtoženi veleizdaje in zarote zoper notranji mir in obstoj Avstro-Ogrske.

Veliko jih je bilo obsojenih na smrt; drugi, med katerimi so se nahajali tudi dejanski izvršitelji atentata, pa zaradi mladoletnosti na večletno ječo.

Da je bila obsodba na težko dvasetletno ječo enaka obsodbi na smrt, nam dokazujejo slučaji smrti med temi kaznjenci.

Pred nedavnim časom je bilo sporočeno, da sta umrla v ječi oba dejanska atentatorja Gabrinović in Princip, tretji je pa zdaj Kerovič.

Ker jih niso mogli obsoditi na smrt, so jih izročili še bolj kruti in mučni smrti — počasnemu umiranju v zaduhlih trdnjavskih ječah.

Koliko je do te smrti pripomoglo duševno razpoloženj obsojencev samih, ne vemo, vendar pa vemo, da ne pride duševno razpoloženje edino in glavno vpoštev.

Velik zdravilni faktor tvori duševno in telesno razvedrilo, in ravno to razveselilo so tem kaznjencem brez dvoma na korenit način odtegnili.

S tem so hoteli doseči in tudi dosegli to, kar so hoteli, namreč — smrt.

Z ozirom na te dogodke bi radi izpregovorili par splošnih besed o revolucionarnih gibanjih ter političnih zarotah, med katere je treba šteti v prvi vrsti sarajevsko, ker je dala neposreden povod izbruhu sedanje svetovne vojne. —

Že iz zgodovine najstarejših časov nam je znano, da so se posamezniki skušali iznebiti tiranstva z umorom tega ali onega trinoga.

Da so taki politični umori, vprizorjeni od posameznikov ali pa od organiziranih družb, skoraj brez vsakega dejanskega pomena, nam dokazuje umor Julija Cesarja, katerega so umorili, ker so o njem mislili in tudi vedeli, da si hoče posaditi na glavo imperatorsko krono.

Možje, ki so zasnovali umor, so delali popolnoma nesebično in v trdnem prepričanju, da služijo sveti stvari, namreč ohranjenju rimske republike.

Kako zelo so se motili, nam spričuje dejstvo, da je bilo par let zatem v resnici vstanovljeno rimsko cesarstvo in da je eden izmed zarotnikov sedel na rimski cesarski prestol.

O neuspešnosti in popolnemu izjalovljenju skrivnih zarot zoper obstoječo vladno obliko nam je dokaz skoraj popolni poraz nihilističnega gibanja na Ruskem.

Dasiravno so nihilisti terorizirali celo rusko javnost ter usmrtili veliko število merodajnih oseb, se sistem vsled tega ni izpremenil, temveč celo poostril.

Istotako blodna je bila misel zarotnikov, ki so mislili, da morajo z umorom avstrijskega prestolonaslednika pripomoči k uresničenju idealov velesrbske propagande.

S tem umorom niso terorizirali avstrijske vlade in jo niso napravili prav nič bolj naklonjeno težnjam tega gibanja.

Dosegli so ravno nasprotno. Neposredno so izzvali svetovno vojno ter pripomogli, da so Avstrijci in Nemci pregazili Srbijo in skoraj popolnoma uničili srbski narod.

Da bo prišlo do tega, ti mladi vročekrvneži niso niti sanjali. Sanjali niso pa tudi oni ne, ki so stali za njimi ter jim dajali na razpolago sredstva za uresničenje atentatov.

Vladni sistemi so produkt časov in razvoja posameznih držav.

Kar je danes monarhija, je jutri lahko republika in nasprotno.

Izpremememba se ne bo nikoli izvršila na podlagi kakega terorističnega čina, temveč le kot posledica globlje struje, obsegajoče celi dotični narod oziroma državni organizem.

Za zgled nam služi francoska revolucija, s katero so odpravili trinoštvo francoskih kraljv.

Drugi zgled naj nam bo padec cesarstva Napoleona III. vsled neuspehov v nemško-francoski vojni leta 1870-1871.

Cesarstva niso odpravili radi porazov, temveč ker je celi francoski narod vedel, da ga imperialistična politika dvora tira v propast, iz katere se je bil komaj dvignil.

Najnovejša dokaza v tej zadevi sta vstvaritev portugalske in kitajske republike.

Umor don Carlosa ni povzročil državnega preobrata. Državni preobrat se je izvršil šele potem, ko je poznejši kralj Manuel že nekaj let sedel na prestolu.

Ravnotako je bilo na Kitajskem.

V rokah ženijalnega državnika Juanšikaja je ležala usoda celega kitajskega cesarstva. Cesar in dvor sta bila igrača v njegovih rokah. To pa samo zato, ker je sicer reakcionarni ter nad vse tradicije ljubeči kitajski narod izprevidel, da tako ne more iti naprej.

Kitajska revolucija z Juanšikajem na čelu je bila le na podlagi teh pogojev mogoča ter je zato tudi uspela.

Iz tega je razvidno, da umori posameznih merodajnih oseb ali kronanih glav nikakor ne dovedejo do zaželjenega rezultata, to je do izpremembe obstoječe vladne oblike.

Ponavadi sledi še hujši odpor in še večje zatiranje.

Bolj kot za zaterokoli drugo stvar, velja za vladne oblike načelo, da mora dozoreti čas in da se mora izvršiti izpremememba takorekoč igraje, sama posebi ter na podlagi globoko tičečih vzrokov in predpogojev.

—k.

Časnikarjem in tiskarnam v Ameriki preti velika kriza.

Zadnji pojavi na papirnem trgu pričajo, da se bodo v kratkem res pojavile razmere, katere se je prerokovalo zgodaj pričetkom tega leta in katere popolnoma gotovo ne bodo prišle kot dobrodošle vsem časnikarjem in tiskarjem v Ameriki.

Pomanjkanje tiskalnega papirja je bilo zadnjih par tednov tako veliko, da so se morali mnogi največji ameriški listi poprijeti raznih ekonomičnih metod, katere jim dozdaj niso bile znane, da jim je tako mogoče še vedno tiskati svoje časopise na toliko straneh, na kolikor so jih vedno.

Včeraj so nekateri newyorški časopisi pisali, da morajo čitatelji vpoštevati, da je skoro neizogibno, da bo v kratkem prišel čas, ko bodo primorani izdajati časopise na manj straneh.

Nekateri so že predlagali, da se vsi časopisi poslužijo tega, da bi dajali manjše oglase, kajti nekateri oglasi so taki, da imajo na celi strani le par sto besed, ker je polovico strani prazne in ker so stavljeni z velikimi črkami.

A. Gordon McIntyre, nek vpokojeni uradnik Canadian Pulp & Paper Association, avtoriteta v pridelovanju papirja, je bil od Ameriške časnikarkarske asociacije izvoljen, da bo otvoril pri tej asociaciji še en department. On se bo tozadevno posvetoval s časnikarji in izdelovalci papirja. Nekateri pravijo, da bodo morali sedaj nekateri manjši dnevniki in tedniki, ki ne bodo mogli s tovarnarji napraviti več novih kontraktov, kratkemalo prenehati izhajati, ker jim ne bo mogoče več plačevati papirja po starih cenah.

Da je nastala taka papirna kriza, največ pripisujejo temu, ker ne morejo dobiti izdelovalci papirja toliko tistega lesa, ki ga potrebujejo pri izdelovanju belega papirja, kljub temu, da so ga dobili letos šest odstotkov več kot druga leta; to je pa raditega, ker se potrebuje letos zelo veliko papirja, skoro še enkrat več kot se ga je pred vojno.

Časopisi naj zmanjšajo svoje nedeljske izdaje!

Vsi večji ameriški listi izdajajo ob nedeljah po sto ali še več strani velike številke.

Glede teh številk se ravnokar poroča iz Washingtona:

Federalna trgovska komisija je ravnokar razposlala na vse velike nedeljske liste pisma, v katerih jih poziva, da ne izdajajo ob nedeljah več tako obširnih številk, ker se s tem preveč papirja porabi. Veliko je namreč časopisov, ki tiskajo popolnoma brezmiselne stvari, razne šaljive priloge itd. Vse to bi se lahko za toliko časa, dokler ne mine kriza, odpravilo.

Zaplenjena pošta.

Včeraj je prišel v newyorško pristanišče parnik "Ryndam", s katerega so Angleži vzeli vso pošto.

Kuriozni politični paradoksi v svetovni vojni.

V zadnjem nedeljskem magacinu newyorškega lista "Times-a", je prine Lazarović-Hrebelianović, balkansko politični izvedenec, pisatelj mnogih knjig tikajočih se balkanske politike, napisal zelo zanimiv članek pod gornjim naslovom. (Paradoks je nekaj absurdnega, nezaslišnega, toda resničnega).

Princ Lazarović-Hrebelanović je vstopil v aktivno politično življenje leta 1893, in sicer v kampanji proti tajni pogodbi, katero je kralj Milan napravil z Avstrijo. On je bil v mnogih macedonskih odborih, ki so imeli namen Macedonijo rešiti turškega jarma.

On je bil daljčasa častnik v avstrijski armadi, toda je pozneje resigniral in dobil srbsko državljanstvo.

Zadnja leta je predaval na več ameriških univerzah o raznih političnih problemih. Leta 1903 je poročil Eleonoro Hulde Calhoun, hčer pokojnega sodnika E. E. Calhouna iz Californije.

On piše:

Nek ruski državnik mi je, ko se je pričela vojna, rekel: **"Vsak izmed zaveznikov ima svoje lastno železo v tem ognju** (vojni), **katero bo ogrel in potem tako koval, da bo zanj prav."**

Ta železa so v sredini tega ognja na konceh združena, toda, ako so tukaj cilji, ki so enaki in skupni vsem zaveznikom, je tudi res, da so vsi zavezniki zdaj zaposleni z delom, pri katerem sodelujejo vsi, toda katerega uspeh ne bo samo nezaželjiv vsem zaveznikom, temveč bo nekaterim s stališča narodnostnih interesov celo zelo žalosten.

Dozdaj so prišli v situacijo zaveznikov gotovi paradoksi, na katere se je vredno ozirati. Zdaj so interesi Italije in Grške anatagonistični, — ali, da si interesi teh dveh držav zelo nasprotujejo. Grška vidi, da so njeni otoki danes v rokah Italije, z dovoljenjem, ali vsaj brez protestiranja drugih zaveznikov, na katerih stran se pričakuje, da bo Grška stopila in se žnjimi borila!

V vojni s Turčijo je bilo dovolj naravno, da je Italija okupirala otoke ob turški obali. **Toda, kaj pa Italija danes počne na tistih grških otokih, ki so daleč od talijanske meje — na otokih, ki so bili tisočletja grški — ako ni bila ona dopuščena od velesil kot novi faktor, ki bo odločeval v balkanskih zmešnjavah, in tako še bolj kompliciral azijsko vprašanje, ki je že tako prekomplicirano?**

Drugi večji paradoks leži pa na avstro-italjanski meji. Tam se Italijani bore proti ljudem iste rase kot Srbi, in pri tem imajo odkritosrčen namen osvojiti tisto ozemlje. Dozdaj so se ti ljudje, ki so iste rase kot so Srbi, uspešno zoperstavljali Italijanom. Nekaj sto milj proti jugovzhodu se pa bijejo italijanski oddelki ob strani Srbov proti sovražniku Srbije. — **Če bi se danes kateregakoli Srba vprašalo, ako želi zmago Italijanom, ki se bijejo proti Avstriji, sovražniku Srbije, ne bi mogel pošteno in odločno odgovoriti: 'Da'.**

Kadar Srb bere, da Srb, general Borojević, pod avstrijsko, toraj sovražno zastavo, še zdaj Italijane nazaj drži, potom misli, da je to velika sreča za njegove kompatriote, kljub temu, da želi, da bi Italija dobila nazaj italijanske okraje ob tirolski fronti.

Zavezniki imajo več vojakov kot jih potrebujejo, da bi jim bilo mogoče vojno uspešno zaključiti, **toda kuriozni konflikti političnih interesov, ovirajo operacije na bojnem polju.**

Da so zavezniki doživeli toliko vojaških polomov, je največ pripisovati temu, **ker se je vedno politika vtikala v vojaške operacije**, ako jih še ni mogoče vodila. **Politični oziri so povzročili polom francoske kampanje, polom pri Dardanelih, srbsko katastrofo, dalje so ti politični oziri povzročili, da je šla Italija v boj proti Avstrijo, in isti oziri so zdaj na delu v rumunskem položaju.**

Današnja ofenziva pri Solunu je preslaba, da bi bilo mogoče žnjo kaj doseči, toda s tem se tudi žrtvuje zelo veliko človeških življenj. **Kar delajo, delajo skoro le Srbi. Teh 70,000 srbskih junakov je bilo poslanih** — kot se glasi neko zavezniško poročilo iz Soluna — **naprej, v boj, ne da bi se jim dalo na bojno polje, kake zdravniške pomoči.** To je dejstvo, toda drugo dejstvo je tudi, **da je** — kot pravijo ameriški tovarnarji — **dala francoska vlada šele pred šestimi tedni naročilo za okoli petinštirideset ambulanc,** katerih se pa še ne bo moglo takoj dostaviti, ker niso gotove.

Nek znamenit angleški pisatelj, J. L. Garvin, je nedavno spisal nek članek, ki je bil priobčen v New Yorku, v katerem je najti zelo zanimivih stvari, tikajočih se tajnih zavezniških političnih mahinacij v balkanskih zadevah. On pravi, **da je skoro eno leto pred končno srbsko katastrofo Lloyd George** (sedanji angleški vojni tajnik) **pozival in prosil, da bi se poslalo zadostljivo francosko-angleško armado v Srbijo, da bi se tako preprečilo uničenje Srbije, toda od francoske vlade ni mogel prej dobiti tozadevnega dovoljenja, kot devet mesecev pozneje, ko je že na počila zadnja ura za Srbijo.** Lloyda Georga so pri tem podpirali tudi drugi člani angleškega kabineta. To je Francija storila, ker ji je to diktiralo le oziranje na vojaške operacije. Francija je takrat hotela doseči le en sam cilj, namreč poraziti centralne države.

S tem, da so zavezniki dobili Italijo na svojo stran, niso zavezniki ničesar dobili, kajti potem ni Ogrska zapustila Nemčije in potem ni šla Bolgarija na stran zaveznikov.

Pričetkom vojne, v jeseni leta 1914, so bile simpatije Slovanov v Avstriji z zavezniki, zlasti še simpatije Jugoslovanov. Tem ljudem se ni hotelo iti v vojno, nezadovoljnost pe bila vsepovsod in to bi lahko vstavilo avstro-ogrski bojni stroj. Avstrijski porazi v Galiciji in Srbiji so to nezadovoljnost še povečali.

Ako bi zavezniki vdrli iz Srbije v Ogrsko, in da bi zadaj imeli kakih 300,000 ali 400,000 vojakov, katere so imeli pred Dardanelami in bi tako omilili avstro-nemško ofenzivo proti Rusiji, potem bi tudi Grška in Rumunska stopili takrat v vojno; bi imeli zavezniki pred seboj danes velikanske vojaške uspehe. Ruske armade so bile takrat blizu Krakova in so že skoro dosegle vrhove Karpatov ter so kontrolirale prelaze, ki vodijo v Ogrsko nižino. Zdrzne se človek, ko pomisli, ko pride do zaključka da je bila takrat zavezniška zmaga skoro pred nosom. **Toda tiste velike politike so vse drugače naredile. Spravili so v vojno Italijo z njenimi lepimi sanjami.** Prvih posledic, ki so prišle takoj, ko je Italija napovedala vojno, zavezniki niso videli takrat, ko so snubili Italijo. Čez noč so se zavezniški prijatelji (Jugoslovani) spremenili v najhujše sovražnike, kajti prebivalstvo, ki je že skoraj mislilo na ustajo, je postalo v tistem trenutku najbolj lojalno do Avstrije; tako je dobila Avstrija novo armado, s katero se je lahko branila.

Pozimi in spomladi leta 1914—1915 so odgovorni zastopniki Jugoslovanov razločno povedali, da, ako bo Italija vstopila v vojno na stran zaveznikov in si hotela priboriti slovansko ozemlje, potem ne bo s tem oslabljena Avstrija, temveč ravno nasprotno, kajti s tem bo cela habsburška monarhija združena.

Supilo, član hrvatskega sabora, mož, ki je imel zelo veliko pristašev, je napisal v ruskem časopisu "Novoe Vremya" več člankov, v katerih je pojasnjeval, **da Hrvati in drugi Jugoslovani sovražijo Avstro-Ogrsko, toda pripomnil je pa tudi ,da ako bodo ti narodi prišli pod italijansko vlado, bodo Italijane veliko bolj sovražili; — in v člankih je tudi svaril Italijo, da se ne ne podstopi kaj takega pričeti.** Celo londonski "Times" je prinašal podpisane in ne podpisane članke, v katerih je bilo pisano, **da se naj Italija ne podstopa osvajati jugoslovanskega ozemlja, ker bi to povzročilo, da bi postali Jugoslovani udani Avstriji.**

Dne 8. aprila 1915 je Italija zahtevala od Avstrije, da ji odstopi za njeno "dobrodelno" nevtralnost Trent, Friaulu in več dalmatinskih otokov, potem koncesije v Albaniji ter Trst skupno z Istro.

Istočasno se je pa Italija obrnila na zaveznike, od katerih je zahtevala še več, ako hočejo, da gre v vojno. Poleg gori navedenih koncesij je zahtevala tudi kontrolo čez jadransko balo, ob kateri prebivajo slovanski ljudje in grške otoke.

Težko je danes razumevati, kaj se danes godi na grških otokih **in kaj se godi na italijanski meji kjer se bijejo Jugoslovani z Lahi**

Dozdaj, ako vpoštevamo, da držijo zdaj Italijani veliko grških otokov, si lahko mislimo, da je namen večine francoskih politikov voditi italijanske ambicije proti Vzhodu in držati Italijo na vzhodnem Sredozemskem morju, da bo tako služila interesom Angilje in Francije.

Mislimo, da je iz vseh teh faktov, ki jih je navedel prine Lazarović-Hrebeljanović v svojem članku, jasno, kaj so cilji Italije in kaj so **zdaj** cilji zaveznikov.

Želeli bi, da bi bilo mogoče vse to razdejstviti!

Nikakega upanja.

Če je v Avstriji in Nemčiji res tako, kot je pred par dnevi sporočil v Združene države zastopnik Associated Press, namreč, da "ljudje pravijo, da ne bo še tako kmalu konca vojne in da je Avstrija še ravno na takem stališču kot je bila začetkom vojne", potem je mir, katerega si želi cel svet, še daleč, še jako, jako daleč!

On pravi:

"Vsi ljudje o prepričani, da zavezniki dozdaj še niso pokazali, da bodo dosegli svoj cilj, oziroma da ga lahko dosežejo. Francozi niso ničesar dosegli na Somme, Italijani ne morejo nikamor naprej, Rumuni se umikajo iz Sedmograške. Vse to je jasno znamenje, da zavezniki ne bodo zmagali in da zastonj čakajo čaka, ko bosta Avstrija in Nemčija uničeni."

Čakajo? — Vprašanje je, kdo bo lahko daljčasa čakal, ali Avstrija v svojem na vseh straneh zabitem prostoru, ali zavezniki, ki imajo cel svet odprt, ki imajo zdaj več vojakov kot so jih imeli, ko se je pričela vojna.

O miru govoriti je danes brezmiselno. Če je res, da je tako mnenje v Avstriji, kot pravi oni časnikar, — o tem seveda zelo dvomimo —, ako je toraj tako mnenje v Avstriji, najbolj puhli državi, potem je gotovo, da je v drugih državah še veliko trdnejši sklep, da se mora vojno nadaljevati — do zmage.

Mir more priti le, ako bodo zavezniki dosegli, kar hočejo, ali pa, da bodeta obe strani tako izčrpani, da ne bodo mogli naprej.

Za reveže.

Newyorški Domžalci so priredili pred par meseci veselico, katere čisti dobiček so namenili vsled vojne prizadetim Domžalcem v starem kraju.

Takoj takrat so pisali v stari kraj, ako naj takoj pošljejo denar. Ker je poštni promet zdaj med Avstrijo in Ameriko zelo slab, so odgovor — karto — šele zdaj prejeli, namreč, naj takoj pošljejo, ker sila je velika.

Veselični odbor je takoj poslal denar v stari kraj, in sicer en znesek potom brezžičnega brzojava, drugi pa po šti.

K 2000.00 je bilo poslanih na Janeza Habjana, Sp. Domžale 15, potom brezžičnega brzojava	$262.60
Na isti naslov je šlo K 105.00 po pošti, ker bi bilo po brezžič. brzojavu preveč stroškov	13.85
Na Rdeči križ v Ljubljani je šlo pa K 110.00	14.55
Poštnina	—.35
Skupaj	$291.35

Pet odstotkov cele svote je bilo poslanih na Rdeči križ kot sklenjeno.

Železniski delavci v Porto Rici stavkajo.

San Juan, Porto Rico, 16. okt. Strojevodje in skoro vsi drugi železniški delavci na ameriških železnicah v Porto Rici so zastavkali. Zahtevajo boljše plače. Zdaj vozijo le poštni vlaki.

POZOR!
HIPNOTIZEM
Lešla je vseskozi zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v starl domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatere stvari, o katerih doslej še slutil nl.
Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančna navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nemaravne.
Stane 60 centov. Tri knjige $1.50.
Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj.
Naročajte pri:
"SLOVENSKA KNJIGARNA",
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.
CENA 15 CENTOV.
Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.
V zalogi imamo tudi
STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50
VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.
ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.
Veliki vojni atlas
vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov.
CENA SAMO 25 CENTOV.
Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pomočnik blagajnika: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

MARTIN IVEC, 600 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isaler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Gross-field, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Na kakšnem stališču so socialisti v Nemčiji.

Pretekli teden je prišlo iz Berlina poročilo, da je nemški socialistični voditelj, Filip Scheidemann rekel v Reichstagu:

— Govori se, da, ker Lloyd George in Briand govorita o nadaljevanju vojne, naš kancler ne sme in ne more govoriti o miru; toda mi socialisti popolnoma gotovo moremo. Mi naznanjamo, da hoče narod mir. Jaz pravim to kot nemški socialist in jaz govorim o nemškem ljudstvu. Toda, kar jaz pravim o nemškem narodu, to bi lahko rekli francoski, ruski, angleški in drugi socialisti o svojih narodih. Vsi narodi so že do srca bolni, ko se jih goni v smrt z visokimi frazami in obljubami. Toda francoski cenzor danes ne pusti v javnost dejstva, da bi bila mogoče Belgija svobodna, ne da bi se še ene kapljice krvi prelilo. Njihovo časopisje danes slika Nemce kot neka nečloveška bitja....

Ni pa potreba misliti, da njegova beseda kaj zaleže.

Socialistična stranka v Nemčiji ki obstoji iz štirih milijonov socialnih demokratov, ne pride zdaj, ko divja vojna v največji furiji popolnoma nič v poštev.

Kajzer, generalni štab in voditelji vojne stranke v Bundesratu so veliko bolj interesirani v tisto, kar pravi kak senator ali zastopnik v zbornici v Washingtonu, kot pa za tisto, kar reče kak nemški socialist v Reichstagu.

Ameriško časopisje je o tem govoru, ki ga je držal Scheidemann veliko pisalo, toda njegovo besede so ravno toliko zalegle kot da bi jih ne bil nikdar spregovoril edino to dobro stran so imele mogoče njegove besede, da se potem njegove nazore kritiziralo po časopisju, toda drugega pa ni papolnoma gotovo nič dosegel.

Odkar je umrl prejšnji Liebknecht, namreč pred nekakimi šestnajstimi leti, ni bila ta takozvana "socialistična stranka" v Nemčiji protimilitaristična, protiimperialistična ali pa republkanska, kajti to stranko so vodili nekateri profesionalni voditelji, ki so istega kalibra kot so nekateri voditelji pri ameriških strankah.

Pred tremi leti je umrl nemški socialistični voditelj Avgust Bebel, ki je pokazal značaj stranke. Stranka se je obesila na vrat kajzerju in njegovim delom.

Gotovo, — govore o miru!

Popolnoma lahko si še kdo misli, da jim Bethmann-Hollweg, nemški kancler, in mogoče še kajzer sam naročil, da naj govore o miru in pozivajo ljudi, da se zavzemajo za mir.

Zdaj skoro vse kaže, da bo enkrat, mogoče kmalu, Nemčija tako razbita kot je bila ameriška Konfederacija v državljanski vojni leta 1865, ako se bodo zavezniki lotili kake druge politike, in lotiti se je bodo morali, ako hočejo kaj doseči.

Mogoče nihče ne govori lažje o miru kot ravno ti socialistični voditelji.

Dozdaj je bil samo en mož v Reichstagu, ki je bil toliko pogumen, da je govoril o miru vedno odkar je vojna, to je Liebknecht ki je moral ravno raditega iz Reichstaga.

Drugega moža menda ni v Nemčiji, ki bi bil v stanu držati odkritosrčen govor o miru, kateri bi bil vreden, da se ga brzojavi v Ameriko in tukaj natisne na drag papir.

Frank Bohn, ameriški socialist, ki je bil leta 1907 ameriški delegat na mednarodnem socialističnem kongresu v Stuttgartu, Nemčija je napisal v newyorškem listu "Times" članek, v katerem tudi pravi:

"Leta 1907, ko sem bil ameriški delegat na mednarodnem socialističnem kongresu v Stuttgartu, sem potoval v Nemčijo z največjim protimilitaristom na svetu, s Francozom Gustave Herve Zdaj se spominjam, da se je Herve več ur trudil z menoj, da me je seznanil s svojimi nazori o militarizmu. On je izjavil, da bo imel militarizem svoje neizogibne posledice — vojno, in da, ako se hoče to preprečiti, se mora pričeti z velikim mirovnim gibanjem v Nemčiji, in sicer zlasti med delavskim ljudstvom. On je rekel, da je to največje delo, katero bi se moralo pričeti na kongresu v Stuttgartu gibanje za mir med delavstvom, gibanje proti militarizmu, gibanje za razorožanje Nemčije kot se je bilo ravnotakrat pričelo v Franciji.

"Kongres se je pričel in nemški socialisti, ki so bili takrat pod vodstvom Bebela, so kot en mož izjavili, da ne bodo odprli svojih ust v javnosti proti militarizmu in absolutni monarhiji. Par tednov pozneje sem potoval po Nemčiji z nekim socialistom, katerega sem bil spoznal na kongresu. Pričel sem govoriti o stališču, katerega je zavzela njegova stranka. 'Oh, da', — je rekel, — 'mi se vsi strinjamo s Francozi v tej stvari, toda, ako mi kaj preveč glasno govorimo proti temu, potem nas zbašejo v ječe'.

"Pred enim letom sem bil v Berlinu in sem bil skupaj s socialističnim voditeljem Franzom Mehringom. Ko sem ga vprvič videl, sem ga vprašal, ako je kaj upanja, da bi pričeli socialisti govoriti o miru in ako je kaj zmožnosti, da bi zavladala v Avstriji in Nemčiji demokracija.

"Niti najmanje ne", — je odgovoril. — Socialistični voditelji v Reichstagu bi rajše izgubili svoje desne roke kot pa, da bi izgubili svojih 3000 mark na leto. Ti so pripravljeni vse tako narediti kot jim pravi Bethmann-Hollweg in militaristi. V privatnih pogovorih govore ti možje čisto drugače kot v Reichstagu. Toda, naj se primeri, da bi policija na vrata potrkala, če bi se pričeli tresti, kot ne vem kaj."

"Par dni pozneje se je Liebknecht vrnil s fronte. Povabil me je v svojo hišo; prvo vprašanje, katero sem mu stavil, je bilo, kako je kaj z nemškimi in astrijskimi sociailtsi glede miru.

"Ne imej vendar neumnih nad". — mi je odgovoril Liebknecht. — "Jaz sem se trudil mesece in mesece, da bi še kakega pristaša dobil, da bi stal pri meni, tako, da bi bila vsaj dva v Reichstagu proti vladi. Toda ves moj trud je bil zastonj."

"Kmalu sem sprevidel, da sta bili zjavi Liebknechta in Mehringa preresnični. Duh nemških socialistov" je skoziinskozi nacionalističen, sovražijo druge dežele in mnogi so mi izjavili, da mora biti Anglija do korenine vničena. Suedekum je najbolj zmožen voditelj socialistične večine, kar jih je v Reichstagu. Ko sem ga jaz prvič srečal, je bil v uniformi nižjega častnika in je pohajal s člani generalnega štaba."

Tako pravi ameriški socialist katerega stariši so bili nemški.

Dalje piše Mr. Bohn, da je popolnoma nemogoče, da bi drugače prišlo do mira kot, da bodo zavezniki s kanoni prisilili Nemčijo, da bo zaprosila za mir.

Socialistična stranka v Nemčiji je ravnotaka kot druge stranke le ta razlika je, da so ti socialisti v sreih nekoliko manj lojalni, med tem ko so na zunaj največji patriotje.

Mr. Frank Bohn, zaključuje svoj članek:

"Obžalovati moram, da sem moral priti do tega zaključka v svojem mnenju o nemških socialistih kot sin, nemškega očeta in nemške matere."

Račun

prvega koncerta "Zveze jugoslovanskih pevskih društev" v Johnstownu, Pa. dne 3. in 4. septembra 1916.

DOHODKI:

Vstopnice na koncert	$ 24.00
Oglasi	37.00
Banket	186.50
Tiketi na pikniku	233.25
Vstopnice	76.65
Plešišče, kegljišče itd	40.05

IZDATKI:

Jestvine (meso, kruh itd.)	167.63
Pijača	94.75
Cigare	4.50
Prostor za piknik, plešišče, kegljišče itd.	45.25
Dvorana in stoli	17.50
Majestic gledališče	50.00
Trakovi, rože itd.	13.83
Tiskarna	30.85
Plača delavcem	15.00
Preostanek	158.14
	597.45
	597.45
Čisti preostanek	158.14

Ign. Hude, Aug. Samec, Tomo Brajokivč, Mih. Rok.

Židje žele zmago Rusiji in zaveznikom sploh.

V newyorškem "Times"-u od 16. oktobra je profesor Samuel Harper iz univerze v Chicagu priobčil zanimivo pismo, katero je dobil od svojega prijatelja Henryja Sliosberga, predsednika Odbora za pomoč židom v Rusiji, katerega sedež je v Petrogradu.

Sliosberg je jurist in avtoriteta za razmere v Rusiji.

V svojem pismu pravi, da je prepričan, da bodo po vojni zavladale v Rusiji popolnoma drugačne razmere kot so bile pred vojno; popolnoma gotovo je tudi — pravi —, da se bodo povsem predrugačili odnošaji med rusko vlado in židi, ki so morali dozdaj živeti pod težko roko ruske birokracije, vlade.

On je siguren, da bo po vojni zavladala v Rusiji demokracija.

Židi, kakor drugi Rusi, vštevši birokracijo, smatrajo danes Nemčijo za največjega sovražnika židov in Rusije.

On je mnenja, da zmaga v tej vojni, ki bo gotovo padla na stran zaveznikov, bo zmaga narodov in ne zmaga birokratičnih vlad.

Herman Bernstein, urednik lista "American Hebrew", ki pozna pisca tega pisma, je rekel, da je on istih misli. "Mr. Sliosberg ima prav", je rekel, "ko pravi, da bo po vojni zavladala demokracija in da bo potem vse bolj liberalno. To mi že zdaj vidimo, ko je bil v Rusiji imenovan za notrajnega ministra mož najbolj liberalnih idej."

Mr. Bernstein je dalje rekel, da je Mr. Sliosberga tekom te vojne dvakrat videl in ve, da je on eden prvih voditeljev židov v Rusiji.

Istotako so se izrazili tudi drugi vodilni židje v New Yorku, med njimi profesor Richard Gortheil iz Columbia univerze.

On je rekel, da bi pomenil poraz zaveznikov za žide nadaljno zatiranje od strani Nemčije, kajti za zatiranje židov v Rusiji je bila Nemčija veliko odgovorna.

Na te izjave vodilnih židov se je lahko zanesti, saj vemo, da je Nemčija zatirala vse, kar ni bilo nemškega.

Nedavno je nam nek ruski žid pravil, da je njegov prijatelj, katerega je Rusija zaprla v Sibirijo radi nekega političnega zločina, ušel iz ječe in potem ubežal v Nemčijo, kjer so ga nemški vladni policaji prijeli ter ga poslali nazaj v Rusijo, kjer so ga zopet zaprli. To je bilo še pred vojno. Medtem je pa zdaj v Anglji, Franciji in Italiji veliko ruskih političnih zločincev — Rusov in židov —, ik so pribežali tja pred ali pa tekom vojne, toda te države, kljub temu, da so z Rusijo v zavezi, ne pošljejo nazaj teh političnih zločincev, da bi jih mogla ruska vlada zopet zapreti, kljub temu, da jih je Rusija že hotela imeti.

Dezertacije v avstrijski vojski.

Že večkrat je bilo poročano, da avstrijski vojaki, zlasti kar je Slovanov, zelo zapuščajo avstrijsko armado, ali z drugo besedo, da dezertirajo.

Italijanski vojaki so na soški fronti vjeli nekega avstrijskega častnika, pri katerem so našli papir, na katerem je bil tiskan armadni ukaz, katerega je dala italijanska vlada na razpolago časnikarjem in je tako prišlo besedilo tega ukaza tudi do ameriških listov.

Newyorški list "Times" je v eni zadnjih številk priobčil to besedilo, ki se glasi:

Glavni stan 58. divizije.

Štev. 1404.

4. julija, 1916.

Zadnji čas so se dezertacije vojakov zelo pomnožile. To se pripisuje elementom, ki nimajo nobene simpatije z dinastijo, ki so zdaj še zapeljani z raznimi napačnimi in krivimi poročili ter govoričenji o ruskih uspehih v Galiciji in italijanskih na tirolski fronti, ter zdaj mislijo, da je prišel čas, da zapustijo svojo staro domovino.

Dalje se pripisuje to tudi temu, ker je veliko vojakov, ki niso dovolj poučeni in jim tako niso znane vse dolžnosti, ki jim jih nalaga vojaška služba v vojnem času. Izjemni časi, kot so zdaj, zahtevajo izjemne dolžnosti.

V časih, kot so zdaj, je treba, da se zdaj take stvari ne dogajajo, kajti zdaj je glavno, da so vse naše sile združene, vsled česar naročam sledeče:

Na disciplino se mora strogo gledati, tako pri častnikih, kakor tudi pri moštvu.

Ako se kak vojak ali častnik brez dovoljenja odstrani, bo težko kaznovan.

Opozoril sem častnike pri vojnem sodišču, da se ozirajo strogo na vse, kar določajo armadna povelja in odredbe, zlasti štev. 297 od 16. junija, 1915.

Ker se je vojna podaljšala, je tudi treba, da se poostri odredbe za disciplino.

Kjerkoli bi bilo opažati kak namen ali načrt dezertacije, se naj takoj uporabi orožje, in sicer tako pri častnikih, kakor tudi pri moštvu.

Istotako se je treba poslužiti orožja tudi pri onih, ki vidijo vojake dezertirati, toda ne izpolnijo, kar je gori navedeno.

E. Zeldier,
majorni general.

Iščem JOHNA UHERNIK. Pred tremi meseci je bil na Kempton, W. Va., in zdaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, ki vedo, da mi javijo njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Rezina, Box 54, Coalton, W. Va.

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

Ameriški interesi v Kitajski ter Japonska.

Poročali smo že, da je ameriška tvrdka Siems-Carey Co. nedavno sklenila s kitajsko vlado velik kontrakt za gradnjo železnice.

Te dni se je pa iz Kitajske brzojavnim potom poročalo, da sta Japonska in Rusija, ki sta — kot znano — v zavezi, proti temu kontraktu pri kitajski vladi protestirali.

Prime Nikolaj Kovdačev, ruski poslanik za Kitajsko, je — kot poročano — predložil kitajskemu zunajnemu uradu protest od svoje vlade, češ, da je kitajska vlada pred šestnajstimi leti obljubila Rusiji po svojem zastopniku v Petrogradu, da bo imela Rusija prednost pri gradnji kitajskih železnic v Mongoliji.

Istotako je tudi baron Gonsuke Hajaši vložil protest v kitajskem zunajnem uradu radi ameriško-kitajskega kontrakta.

Japonci pravijo, da imajo zdaj, ko so izgubili nemški interesi svojo moč pravico kontrolirati v dotičnih krajih, kjer so jih dozdaj kontrolirali Nemci.

Iz Washingtona se tozadevno poroča, da ni dobil državni department še nobenega oficielnega obvestila, tikajočega se protestov Rusije in Japonske proti ameriškemu kontraktu v Kitajski, pač pa so bili vsi uradniki v državnem departmentu za to stvar zelo interesirani.

Pričakujejo uradnega poročila od ameriškega vladnega zastopnika na Kitajskem, Mr. Reinacha.

Kolikor se more zdaj reči, se ameriška vlada ne bo vtikala v to zadevo, kajti American International Co., ki je sklenila s kitajsko vlado, da ji bo preskrbela posojilo, je popolnoma privatna tvrdka, ki se ni lotila tega novega podjetja s pomočjo ali sodelovanjem državnega departmenta.

Domneva se, da bo imelo to poročilo zelo slabe posledice na razpisano posojilo, kajti zdaj se bodo oni, ki so nameravali kupiti te bonde, gotovo nekoliko pomislili, predno bodo dali svoj denar iz rok.

Premije za novorojene otroke.

Zastopnik "Associated Press" poroča iz Pariza brzojavnim potom, da se bo Francija poslužila zdaj še enega sredstva, s katerim si bo poskušala pomagati v težproblemu, namreč, da ne bo francoskega naroda vedno manj, temveč, da ga bo vedno več.

Sociologisti in znanstveniki sploh so se že več let pred vojno trudili, da bi francoskemu narodokazali v koliki nevarnosti se nahaja narod, — v nevarnosti da mine, kajti zadnja leta je število Francozov vedno padalo, medtem ko je število drugih rastlo.

Dozdaj se ni bilo še ničesar drugega faktično storilo kot to, da se je imenovalo neko posebno postavodajno komisijo, ki ni pa nikdar dala kakega raporta.

Ljudstvo se ni pričelo prej zavedati kot šele zdaj, ko so Francozi padali pod nemškim orožjem kot snopi.

Danes so se pa za ta veliki problem zavzeli vsi francoski krogi skoro vse večje in manjše organizacije.

Vse kar se je pred vojno v tem oziru storilo, je bilo to, da se je leta 1890 s postavo dovolilo enemu izmed sedmerih otrok v eni družini pohajati brezplačno v višje šole.

Nedavno je pa v poslanski zbornici poslanec M. Paul Benazet iz departmenta Indre predlagal, da bi se naj sprejelo postavo, ki bo določala, da se da starišem za prvorojenega otroka 500 frankov, za drugega ravnotoliko, za tretjega 1000 frankov, za četrtega 2000 frankov, za vsakega nadaljnjega pa 1000 frankov.

To ne bo nobena vada za bogatejše sloje, pač pa za revnejše, toda bogatejši bodo potem že na kak drug način prisiljeni, da ne bodo brez majhnih družin; nekateri mislijo, da bo postalo potem javno mnenje tako, da jim ne bo mogoče drugače živeti med francoskim narodom, ako ne bodo imeli velikih družin.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRAVAH.

NAZNANILO.

Tempotom naznanjamo vsem cenjenim rojakom in bližnjim društvom, da smo sklenili člani društva sv. Barbare prirediti

dne 21. oktobra t. l.

ZABAVNI VEČER

in

PLESNI VENČEK

v prostorih Slov. Izobraževalnega Doma na Franklin, Pa.

Obenem smo sklenili, da člani, kateri se ne udeleže omenjene zabave, plačajo $1.00 za pokritje stroškov delegata, in to bližnji ali pa oddaljeni.

Toraj vsi slovenski rojaki omenjeni večer dobrodošli in obratno ob taki priliki smo mi vam na razpolago.

Vstopnina $1.00.

Odbor postaje štev. 55.

(18-19—10) Conemaugh, Pa.

Kje je ALOJZIJ DEBELAK? Doma je iz vasi Retje pri Loškem potoku. Nahaja se nekje v West Virginiji. Ako sam to bere, naj se ogласi in tako pa kak rojak ve za njegov naslov, naj ga naznani na spodnji naslov. Iščeta ga sestri Angela in Pavlina. Pišite na: Joe Zupančič, Box 17, Arrow, Pa.

(18-20—10)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Citar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Gašbek.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik
Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller
Mineral, Kans.: John Stalc.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Calumet, Mich. in okolica: Pave Shaltz, M. F. Kobe in Martin Rade.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonša Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze Louis Balant.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Red Lodge, Mont.: Joseph Jeraj.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Barberton, O. in okolica: Math Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Bočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše in
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Subor.
Export, Pa.: Frank Trebetz.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Falčic.
Winterquarters, Utah: L. Blažich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pesdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.
Sheboygan, Wis.: Herorim Svetlin in Martin Kos in John Stampfel.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Valentich in Valentin Marcina

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Slov.-angl. in angl.-slov. slovar	1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli z orožjem!	—.50
Božični darovi	—.15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. svezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodovina slov. naroda 5. svezek	—.40
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
Z slikami mesta New Yorka po	—.25

RAZGLEDNICE:

Newyoške s svetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Astrijsko-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že v vštetana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ali Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J.

Poročilo o umrlih članih in članicah za oktober.

Ases. No. 219. Dne 1. okt. 1916.

Umrli brat Mihael Krivačič, 17865, rojen leta 1888, član društva "Slovenec", štev. 114, Ely, Minn. — Umrl dne 8. avgusta 1916. — Vzrok smrti: Vročinska bolezen. — Zavarovan je bil za $1,000. — Pristopil k Jednoti 26. novembra 1914.

Umrli brat Frank Bahor, 11234, rojen leta 1881, član društva sv. Cirila in Metoda, štev. 9, Calumet, Mich. — Umrl dne 17. avgusta 1916. — Vzrok smrti: Poškodovan v rudniku. — Zavarovan je bil za $1,000. — Pristopil k Jednoti 27. februarja 1909.

Umrli brat Joseph Oblak, 13779, rojen leta 1876, član društva sv. Alojzija, štev. 18 Rock Springs, Wyo. — Umrl dne 21. avgusta 1916. — Vzrok smrti: Ustreljen. — Zavarovan je bil za $1,000. — Pristopil k Jednoti 20. novembra 1910.

Umrli brat Ladislav Vrbanič, 3149, rojen leta 1869 član društva Isus Prijatelj Malenih, štev. 68, Monessen, Pa. — Umrl dne 24. avgusta 1916. — Vzrok smrti: Povožen od pouličnе železnice. — Zavarovan je bil za $1,000. — Pristopil k Jednoti 8. jan. 1905.

Umrli brat Frank Jesenko, 10139, rojen leta 1868, član društva sv. Janeza Krstnika, štev. 75, Canonsburg, Penna. — Umrl dne 3. septembra 1916. — Vzrok smrti: Povožen od avtomoblia. — Zavarovan je bil za $500.00. — Pristopil k Jednoti 12. aprila 1908.

Umrli brat John Robek, 3715, rojen leta 1863, član društva sv. Alojzija, štev. 36, Conemaugh, Penna. — Umrl dne 19. septembra 1916. — Vzrok smrti: Acute Nephritis. — Zavarovan je bil za $1,000. Pristopil k Jednoi 18. julija 1905.

Umrli brat John Janezič 16384, rojen leta 1872 član društva Srca Jezusa, štev. 2 Ely, Minn. — Umrl dne 1. avg. 1916. — Vzrok smrti: Vtopljen na jezeru. — Zavarovan je bil za $1,000. — Pristopil k Jednoti 1. maja 1913.

Umrli brat John Debelak, 14893, rojen leta 1889, član društva Srca Jezusa štev. 2, Ely, Minn. — Vzrok smrti: Vročinska bolezen. Zavarovan je bil za $1,000. — Umrl dne 3. septembra 1916. — Pristopil k Jednoti 1. januarja 1912.

Umrla sestra Antonija Trček, 15118, rojena leta 1893, članica društva Marije Vnebovzete, štev. 103, Collinwood, Ohio. — Umrla dne 8. septembra 1916. — Vzrok smrti: Jetika. — Zavarovana je bila za $1,000. — Pristopila k Jednoti 11. aprila 1912.

Umrla sestra Neža Balas, 8082, rojena leta 1868, članica društva Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn. — Umrla dne 8. septembra 1916. — Vzrok smrti: Srčna bolezen. — Zavarovana je bila za $500.00. K Jednoti je pristopila dne 1. jan. 1906.

Mesca septembra 1916. je bilo izplačano društvom kakor sledi:

Za smrtnine članov in članic	$6,100.00
Za poškodbe, odpravnine in bol. podporo	3,807.87
Skupaj	$9,907.87

Z sobratskim pozdravom vsem članom in članicam udani

GEO L. BROZICH, glavni tajnik.

Bajta.

(Nadaljevanje).

Tako je minila spomlad, prišlo je poletje in končno se je približala jesen. Mrtva in mrzla je bila tista jesen, mrtva in mrzli ter meglena in stari ter bolehni ljudje so se je bali. Sama megla vsa daljava ter vlažna njiva in pot. Polagoma je pršilo iz oblakov in tuintam je zapihala tam od severne strani mrzla sapa. Ob taki priliki je zašumelo velo listje, padalo je z drevja in je plesalo po tleh. Starci in starke so se prijeli za prsi ter so zakašljali globoko in hropeče. Poznalo se je, kaj pride, in je naposled prišlo. Smrt je bila namreč v deželi.

In tisto jesen je umrla vdova Mara v tisti bajti in so jo zanesli gori na vaško pokopališče. In tedaj je umrlo tam vse veselo življenje in se ni povrnilo nikoli več. Nobene pesmi ni bilo več, nobenega smeha, samo tihi koraki so se čuli in žalostni vzdihi. Zakaj Marica se je odpravljala v svet, v neznano tujino za svojim življenjem in svojo srečo.

Tiho in mrtvo jesensko jutro je bilo in megla je odevala gore in doline. Nobenega življenja ni bilo nikjer, samo gladna ptica je zaklicala tam sredi polja in druga se je oglasila obupno in kričeče. Nikogar ni bilo na vsi poti ter samotna in zapuščena se je gubila v megli.

Na to jutro se je napravila Marica v svet. Tako bled je bil njen obraz in motne ter plahe oči so strmele izpod trepalnic. Ozrla se je še po sobi ter po srcu se ji je razlila velika in nepopisna žalost. Pokleknila je k materini postelji in je skrila obraz na tistih blazinah, kjer je umrla njena mati.

"Poglej me, mama, in me blagoslovi!..."

Na glas je zaklicala polna bolesti ter zaihtela in zajokala. Vse tiho hrepenenje je umrlo v tistem trenutku in izgubila se je vsa zasanjana bodočnost. En sam jesenski dan je bilo vse njeno življenje — vsa njena minulost in bodočnost...

Vstala je in odšla in zaprla duri za seboj. Niso zaškripali tečaji, tiho so se zaprle duri in Marica je stopila na svojo težko pot. Sama megla je bila vse, kar so nesle oči — in pred njo in za njo in na desni in na levi se je razvijalo samo megleno morje... In je stopala naprej s plašnimi in drhtečimi koraki, ali megle ni bilo konec. Brezkončna je bila in neizmerna, po dolinah je ležala in po gričih in je legla naposled na mlado srce...

Tam v daljavi za njo je ostala bajta; tiha in samotna je ostala sredi vlažne megle, duri so bile zaprte in nič se ni ganilo v njej. Marica se je ozrla nazaj, da bi jo videla še zadnjikrat. Ali je že bila utonila v meglenem morju in tako je ni videla nikoli več...

III.

Ali še takrat, ko so cvetele na bajtinih oknih rože, oni prej popisani nageljni z rdečimi in težkimi cvetovi, še takrat so se vršili skriti in nejasni dogodki globoko v Maričinem srcu in niso prišli do ciljev. Na skrivaj in na tihem so umrli, kakor so se rodili na skrivaj in na tihem v lepem času spomladi in mladosti. Samo nejasno hrepenenje je bilo, samo meglena sanja o sladki daljini, ki je polna sreče in nedosežna...

Tedaj so cveteli na oknu nageljni, rdeči cvetovi so dehteli in za njimi je sedela Marica. Šivela je tam in je polglasno pela s svojim veselim in čistim glasom. In ob jutrih in poznih poletnih popoldnevih je sedela tam, ko je gonil vaški pastir živino na pašo in ko se je vračal žnjo in je stopal za njim njegov črnolasi sin. Molče je hodil za očetom in se je ozrl na okno, kjer so cveteli rdeči nageljni. Njegovi oči so bile velike in črne in večerna sapa se je igrala z njegovimi kodri.

"Hvala za rože!" je rekla Marica.

On se je nasmehnil in rekel:

"Še lepših bom prinesel; na planino pojdem in jih bom prinesel."

Veselo je govoril in je šel dalje svojo pot. In kadar je prišlo potem lepo jutro, je ležal na oknu velik šopek planinskih rož; popolnoma sveže sobile in rosa je bila padla nanje. Marica ga je vzela in ga je bila vesela.

"Glej, mama, to so planinske rože..."

Ob takem času je vstajalo solnce, vsa vzhodna stran je žarela od zlata in rubinov in na hribu gori se je že pasla živina. Že je sedel na sivi skali vaški pastir in že je prepeval črnolasi Mato s svojim prijetnim glasom:

Je pa davi slan'ca padla
na zelene travnike,
je vso trav'co pomorila
in vse žlahtne rožice...

Daleč na vse strani je plavala ta pesem, čez holme in doline je plavala in je umirala v veliki daljavi.

To je bilo še tedaj, ko so bili vsi dnevi lepi in svetli in brez žalosti. Ali naposled je prišla tudi žalost. Jesen je namreč prišla v deželo vse je usahnilo in povenelo in vdova Mara je umrla. Neko jesensko noč je umrla; potrkalo je na okno bogvekaj in po durih je udarilo in kmalu potem je bila vdova mrtva. Čisto mirno se je poslovila duša od nje, samo nalahko je vzdihnila in ni potem nikoli več. Še enkrat je potem zazvenela šipa v oknu in še enkrat so zaropotale duri — in bilo je vse mirno. Stari pastir je molil rožni venec, s sklonjeno glavo je prebiral debele in črno pobarvane jagode in je izgovarjal počasi in glasno. Pri peči je klečal črnolasi Mato in je molil za njim z žalostnim in resnim glasom. Tudi Marica je molila; klečala je ob postelji in od solz je bil moker ves njen lepi obraz.

Takrat se je delalo počasi jesensko jutro. Čez meglo je prišlo nekaj svetlobe, ki se je razlila po zemlji slabotna in bleda. Na vasi je zvonilo zadnjo uro in vaščanje so se prekrižali in so molili.

"Kdo je umrl?" so vprašali.

Pastir jim je pravil:

"Mara je umrla..."

Začudili so se in so se spominjali:

"Bog ji daj mir!"

Tako so rekli in čez dva dni so jo pokopali. Šli so za njenim pogrebom in vsem se je smilila Marica, ki je šla objokana za krsto in je bila popolnoma sama na svetu.

"Kam pojde?" so vprašali ter so majali z ramami. "Za težko delo ni, ker je slabotna in šibka; v mesto naj gre."

Tako so dejali in pastir je pravil, da pojde.

In Marica je šla po tistih dogodkih: zapustila je samotno bajto in je šla v tujino za svojim življenjem in za svojo srečo. Ali tisti večer poprej, predno je odšla, se je napravila gori na holm proti vaškemu pastirju. Sedel je na sivi skali in jo je vprašal:

"Kam greš, Marica?"

"K vam sem prišla", je rekla in se ustavila pred njim. "Služit grem, jutri ali pojutranjem odidem in dokler me ni, lahko stanujete v bajti. Težok je pri tujih ljudeh in zdaj ste lahko sami za se..."

To je povedala Marica in starcu se je milo storilo.

"Bog ti povrni, Marica!" je izpregovoril in stopil doli ter ji segel v roke. "Bog ti daj srečo!"

Obrnila se je in odšla po holmu. Ali obšel jo je lep spomin ter se je ustavila in ozrla široko na okoli. Ali nobenega petja ni slišala in akr so nesle oči, ni bilo nikjer nikogar.

"Kje je Mato?"

Nazaj se je ozrla in je prašala starca.

"Na planini je, na planini..."

Odgovoril je počasi in zamišljeno ter se je obrnil v stran. Mogoče je imel solzo v očeh in ni maral, da bi jo opazila.

"Recite, da ga pozdravljam... za rože se mu zahvaljujem..."

Obrnila se je in je odšla po holmu doli. Mirno in mrtvo je bilo vse, po hribih so ležale megle in se spuščale polagoma doli v doline. Priplavale so in so jih popolnoma napolnile; kakor mrtvaški plašč so ležale nad njimi in nič se ni oglasilo v njih in nič ganilo. Ostale so čez vso noč in čez ves prihodnji dan. Sredi njih je šla Marica ob zgodnji jutranji uri v široki svet in sredi njih se je potopila za njo tiha bajta, ki je ni videla nikoli več.

Tudi Mato se je vračal sredi njih s planine; ali takrat je bilo med njimi že malo motne svetlobe — medle in slabe kakor brleča luč pri mrliču. Sredi njih je hitel po poti doli Mato in je imel v roki šopek od zadnjih planinskih rož. Dolgo se je trudil, da jih je nabral samotno in skrito cvetoče ter jih je naposled povezal v šopek in se je napravil žnjimi mimo tihe bajte. Prišel je do nje in je videl, kako so duri trdno zaprte in se je ozrl na okno, pa ni bilo odprto. Nobenih nageljnov ni bilo na njem, prazno je bilo in trdno zaprto. Šopek je držal v roki ter je pogledal nanj in ga je objelo bridko čustvo. Dvignil je desnico ter je potrkal na šipo in je poslušal. Zazvenelo je steklo, ali nobenega glasu ni bilo od nikoder. In drugič je potrkal in je zaklical:

"Marica... oprosti..."

Potrkal je in zaklical, ali vse je bilo mirno in mrtvo.

"Marica... hoj... Marica!"

Drugič je zaklical in potrkal je močneje, ali nikogar ni bilo; samo šipa je zažvenketala in potem je zavladal isti mir kakor prej. Boleče slutnje so legle na njegove prsi ter je skušal videti v sobo. Roke je nastavil ob očeh in je videl vse prazno in zapuščeno...

Šopek je imel v roki in se je odpravil z naglimi koraki po holmu proti hosti. Velika in široka se je razprostirala tam in tudi po njej je ležala jesenska megla. Pod nogami je šumelo listje in od vej je padalo — rumeno in suho. Nobene ptice ni bilo v bližini, samo nekje iz daljave se je čulo trkanje žolne. Votli glasovi so bili to in prihajali so v enakomernih presledkih.

Mato je šel proti tisti strani in je prišel do naraslega potoka, ki je tekel z velikim šumom čez hosto doli proti vasi. Pot je bila tam in most je bil postavljen na tistem mestu. Mato se je naslonil na vlažno ograjo in je gledal pod seboj deročo in kalno vodo. Hitro je drla naprej in samo par korakov od tam je bil tolmun, ki jo je požiral v velikih vrtincih. Penila se je tam ter se vrtela v divjem kolobarju.

Mato je imel še v roki rože, naslonjen je bil na vlažno in trhlo ograjo ter je strmel v deročo vodo pod seboj. Kipelo mu je v prsih ter dobro mu je del ta šum in ti peneči vrtinci. Čutil je, da je zdaj daleč stran vsa lepa stran njegove mladosti in spoznal je, da je brez nje njegovo življenje smrt. In je sklepal in prisegal, da pojde za njo, po kolenih da bi šel za njo ter bi jo našel in bi bil srečen...

Ali tedaj je zahreščalo, trhla ograja se je prelomila in voda je zašumela. V trenutku je bil Mato pri tolmunu, boril se je z vodo in je klical na pomoč, ali nikogar ni bilo v vsi daljavi. Še enkrat se je videla desnica v sredini vrtinca, raztresene planinske rože so zaplesale v naglem kolobarju in potem ni bilo ničesar več. Voda je šumela in ob nasprotnem bregu je plaval trhel tram; od ograje je bil padel v potok ter se je izgubil za ovinkom...

(Konec prihodnjič.)

Kako je šla Rumunija v vojno.

Pri vladnih zastopništvih v Bukareštu je bilo dobro znano, da se bo ob desetih dne 26. avgusta sestal v palači kraljevski svet, ki se bo popolnoma gotovo odločil, da bo stopila Rumunija v vojno, in sicer na stran zaveznikov.

Takrat so prosili zastopniki Nemčije, Avstrije, Bolgarije in Turčije, da bi jih kralj Ferdinand sprejel ob peti uri. Kralj ni hotel sprejeti vseh štirih, pač pa je rekel, da naj eden le pride.

Razume se, da je potem šel zastopnik berlinske vlade, baron von Busche-Haddenhausen.

Ta diplomat je bil takoj sprejet. Kmalu je prinesel osebno pismo od nemškega cesarja Viljema, Ferdinandovega bratranca.

Ferdinand je pismo pogledal, ga položil na stran in čakal, kaj mu bo povedal nemški diplomat.

Diplomat mu je potem polagal na srce lepe besede, češ, da naj pomisli na svojo žlahto v Berlinu, da naj mu bo svet spomin na njegovega očeta Karla, ki je bil vedno za Nemčijo. Pristavil je tudi, da je mogoče, da se lahko takoj prično pogajanja, da bi Avstro-Ogrska odstopila Rumuniji Transilvanijo. Nemški diplomat je govoril celih dvajset minut, ne da bi prenehal.

Njegovo veličanstvo je poslušal in ga pustil, da je govoril, potem je pa on pričel:

"Modern vladar se mora pokoriti le volji svojega ljudstva. Jaz nisem absoluten vladar, katerega moč bi bila delati kot bi se njemu poljubilo, temveč jaz sem le ustaven vladar, ki je odvisen od ministrstva. Jaz sem v tej deželi le prvi državljan in moja zaprisežena dolžnost je, da delam, kar žele moji sodržavljani."

Ko je pričel kralj govoriti, je prišla iz sosednje sobane kraljica in se tiho vsedla poleg kralja. Ko je kralj končal, je nemški zastopnik vstal in odšel. Avdijenca je trajala pol ure.

V isti sobi se je ob desetih sestal kraljevski svet. Poleg sedajnega kabineta je kralj povabil tudi vse nekdanje ministre, ki so bili v Bukareštu oziroma v bližini; dalje sta bila pričujoča predsednika obeh zbornic, poslanske in trgovske, ter voditelji parlamentariških skupin. Vseh skupaj je bilo s kraljem vred trideset.

Govore so držali sledeči: ministrski predsednik Bratianu, potem ministri Carp, Marghiloman, Filipescu, Jonescu in general Iliescu, načelnik generalnega štaba. —

Ob polnoči se je svet razšel; sklenili so, da se bodo spet sestali naslednje jutro ob petih in potem zopet opoldne.

Pri seji ob petih zjutraj je ministrski predsednik prebral brzojavko, da je Italija napovedala Nemčiji vojno. Kralj se je tedaj obrnil do ministrskega predsednika Bratianu-ja: "Ali ste pripravili naše naznanilo, katero bomo poslali Avstriji?"

Potem je Bratianu prebral iz nekega lista vzroke, katere ima Rumunija, da napove Avstriji vojno. Dokument so pozneje izročili avstro-ogrskemu vladnemu zastopniku grofu Czerninu, pol ure pozneje.

Kmalu pozneje sta Bratianu in kralj Ferdinand sprejela zastopnike avstrijske, nemške, turške in bolgarske vlade. Kralj si je zadovoljno gladil brado ter vsem štirim diplomatom stisnil roke v slovo, kar je nekaj zelo nenavadnega.

* * *

Medčasno se je pa 125 milj proč že vršila prva "bitka".

Ravno takrat so igrali na ogrsko-rumunski meji neko igro za kinematograf, katero je nalašč za to spisal slavni dunajski dramatist Alfred Deutsch. Ogrska vlada je dovolila, da se je igralo na rumunski meji. Igra se je imenovala "Bogdan Stimov", in da je bila bolj realistična, je moralo igrati tudi par srbskih vjetnikov. Tem Srbom so dali Ogri puške, v katerih ni bilo nikakega streljiva. Srbi so morali potem "napasti ogrske junake" ter se takoj nato udati, pustiti vjeti.

Ob solnčnem vzhodu so rumunske čete z višin natančno videle, kako so se avstro-ogrski vojaki pripravljali na ta "moving picture business", in rumunske čete so takrat tudi čakale poročila, da je Rumunska napovedala Avstro-Ogrski vojno. Rumuni niso mogli hitro razumeti, zakaj to počenjajo, zlasti se jim je pa zdelo nerazumljivo, kaj počno oboroženi Srbi na strani Ogrov. Nek rumunski častnik se jim je približal in vprašal, kaj delajo. Ogrski častnik, ki je imel celo stvar v vodstvu, je rekel, da naj gre s pota češ, da je s tem, da je prišel sem, pokvaril celo sliko. Vsi so se smejali, razven Srbov.

Rumunski častnik se je sevedа di nedaleč od tam stali in gledali, ter jim ukazal, da polove vse ogrske "igralce". Ko so jih Rumuni polovili, so jih odpeljali s seboj preko meje na Rumunsko. Tukaj so dobili sestradani Srbi nekaj hrane in so pripovedovali Rumunom svoje povesti.

* * *

Nemčija in Avstro-Ogrska sta bili skoro do zadnjega dne prepričani, da Rumunija ne bo šla na stran zaveznikov, temveč bo ostala nevtralna, ako se ne bo pridružila centralnim državam. Skoro do zadnjega tedna so prihajali v Rumunijo Kruppovi topovi. Rumuni so dobili od Nemčije vse karkoli so hoteli.

Slepec v kinematografu.

Neki list piše: — Kako je postal kinematograf priljubljen vsem slojem, da, celo slepcem — profesijonistom, — nam spričuje mična dogodbica nekega ameriškega igralca.

Iz gledišča idoč — pripoveduje — sem naletel na vogalu na slepca, ki je milo stegal roke in nudil svojo kapo mimoidočim. Vržem mu denar, toda zgrešil sem kapo in novec se je zatrkljal po tlaku. Predno sem ga mogel pobrati, ujel ga je slepec s čudovito sumljivo spretnostjo. Pravim mu, ti pa nisi slep. Ravnodušno mi odgovori berač: "Ne, gospod, jaz res nisem slep, nadomestujem pa svojega tovariša. Ta je velik revež in že od rojstva slep. Ker je bil že utrujen od celodnevnega sedenja, je šel počivat in jaz prosim mesto njega." — Kje pa počiva tvoj prijatelj slepec? — "Ah, gospod, pravi že malo prestrašen berač jecljaje, veste, toliko je že slišal od kinematografa in vzel si je revež nekoj dopust, da si ogleda enkrat tudi to novost. Šel je v kinematograf, odkoder pa se mora kmalu vrniti."

V Londonu bodo zapirali delavnice ob 7. uri zvečer.

London, Anglija, 17. oktobra. Herbert L. Samuel, domači tajnik, je danes naznanil, da se bo od 30. oktobra naprej zapiralo vse delavnice ob sedmih zvečer, in sicer z ozirom na polete nemških Zeppelinov in pa, da se bo tempotom štedilo s premogom in lučjo.

To velja za celo zimo. Le ob sobotah smejo biti delavnice odprte do osmih zvečer.

DOBRA STVAR SE SAMA HVALI.

H. H. von Schlick, slavnoznani naravni zdravnik in tovarnar Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je s stoinstotisoč bolnimi v stani zvezi in dobiva od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj vrnil zdravje, cele kupe zahvalnih pisem, je naš rojak Tomaž Vukelič, New Duluth, Minn. pisal sledeče pismo:

"Pošljite mi še dve škatlji Bolgarskega Krvnega čaja, katerega mi ni treba hvaliti, ker se sam hvali. Jaz sem imel vsakovrstne bolezni, bil sem zaprt, v prsih me je bodlo in krče sem imel v nogah. Zdaj, odkar uživam Bolgarski Krvni čaj, se čisto dobro počutim."

Eno veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošlje za $1.00 kamorkoli, v Canado za $1.12.

Marvel Products Co.
9 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Pripomba: Ako hočete pošiljatev osigurati, pošljite 10c. več.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburgh' Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 13letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni.

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Ehrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavac ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času, Hydrocelo ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Reumatizam, trganje, bolečine, otekline, srbečo, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastajejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravoveljavne potrdila vsled česar ga rojakom najtopleje priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda".

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva slovenska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanji nalogi in bodoči vsodi slovenskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Slovencem.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St. **Cleveland, Ohio.**

Srečala sta se..

Vsakdanja povest brez konca.

Spisal **Fran S. Finžgar.**

(Konec.)

IX.

Po svileno zelenkasti odeji je razprostrla luna drobno, svetlo mrežo. Malči je odprla oči in z roko potegnila po odeji. Zdramila se je iz polsna. Dolgo pa ni mogla zaspati. Sedaj je uprav zatisnila oči, pa je pogledal mesec skozi okno in razgrnil nanjo srebrno mrežo, tako rahlo in brezslišno, pa se je vendar vnovič predramila.

Od začetka do konca so se ji dvignile in porodile misli, ki so jo mučile do polnoči.

"Kaj mi je bilo včeraj? Sram me je. Da sem učinila tako veliko nesramnost! In Dominika sem mučia, da je imel žalostno srce in lice."

Dvignila se je in podprla z roko trudno glavo.

"Kolikokrat sem se že tako kesala! Ali vselej pride nanovič, kakor bi me obsedlo, in tedaj se veselim neumnosti, veselim se puste igre, ki rodi v moji duši grenkost. In vem, da ljudstvo govori za mojim hrbtom, šepetajo si besede, katerim sledi smeh, spogledajo se, kadar gredo mimo mene. Jaz se pa jezim na licemersko ljudstvo. Nesrečnica! Zakaj brodim po potoku, kjer je polno blata? Čemu se potem jezim, ako je voda skaljena? Da bi tedaj igrala, kadar koristim sebi in drugim? Zakaj sem odprla svojo dušo Dominiku? Vzbudila sem ga po nepotrebnem. Ponudila sem mu roko zato, da gre za njo in da mu jo vedno odmikam. Čemu to? In nocoj čutim, da mu je ne odmikam dolgo. — 'Ženska ljubi samo enkrat', sem mu rekla. Ko bi bila lagala, lagala njemu in — sebi!"

Malčka je pomislila na svojo ljubezen. Spomnila se je velikih priseg, ki jih je govoril njen izvoljenec. Ali ni bila tedaj ona Dominik — bila je otrok, ki bi segel brezumno po britvi, ker se mu dopada, ker je svetla in blesteča? "Zate vsako kapljo krvi, zate vsako misel, prvo zjutraj, zadnjo zvečer." Tako ji je pisaril, tako ji je govoril, ko se je igral z njenimi prsti. Ona je pa verovala v veliko vero otroka, ki verjame babici bajko o palači povodnega moža. In kar naenkrat je prišlo; sladka godba njegove govorice je onemela. Iz pisem, kjer je bilo priseženih toliko priseg, je kričala s pekočo grenčico ena edina beseda — laž. Vse samo laž, igra!

Tedaj je odprla tresoče ustnice, da bi ga proklela, da bi vsa najčistejša deviška čuvstva vrgla nanj, ki naj ga pogreznejo pod črno grudo. Odprla je ustnice, pa namesto kletve so se oglasile tožbe, kakor zapuščene grlice, hrepenenje je zagorelo z velikim plamenom, ko se je zavedala, da ga ni, da je odšel in se več ne vrne do nje. Iz oči ji niso bliskali žari osvete; solze so se ji vlile, ki so jokale: "Vrni se, pridi zopet, vse je odpuščeno!"

Nocoj je Malči prvič pomislila, ali ga je resnično ljubila. Nikoli se še ni tako prašala. Govorili so ji drugi lepe besede. Pa se jim je smejala. Komedijanti! Nekateri so jo prosili roke. Važno je bilo tedaj njih lice, beseda se jim je tresla. Malči ni verovala. Oj, znate igrati, krasno znate! Proč, hinavci!

In nocoj je preudarila, da je morda krivo sodila. Njen izvoljenec jo je ljubil, ko je gledala skozi visoka okna na senčnato dvorišče, ko se je širil glas o njenem rodu po deželi, ko so se klanjali in odkrivali neznani ljudje, zato, ker se je peljala v kočiji, v znani kočiji na izprehod.

Kasneje so ji ponujali roko ljudje, ko je solnce slave zatonilo, ko je bila revna sredi ceste in ni imela drugega, kakor svoje ubogo, izmučeno srce.

Naenkrat se je rodila v glavi čisto nova misel. Zavzela se je, ko jo je zagledala. Ali je to mogoče? Da ga nisem ljubila? Njega ne, ki mi v tihi sobi stopa za stol in me kliče po imenu? Njega ne, ki v zelenem parku naenkrat stopi pred mene in me veselo pozdravi? Tistega ne, ki mi v sanjah prinese rož in mi jih potrese krog postelje, na glavo, v kite mi jih vtakne, vse najljubše in najlepše?...

In odgovarjala je misel: Nisi ga ljubila! Ljubila si pravljice, ker si bila otrok, ljubila si viteza, ker si sanjala o gradovih. On je prišel in je igral pred teboj. Všeč ti je bila njegova igra, ker je srce želelo takega junaka. Pa je odigral, zavesa je padla, po gledališču je zažarela luč. On je šel, slekel obleko viteza ter se pust in praznega srca, v ponošeni suknji podal po mestnih ulicah, zavil v revno beznico in se ob slabi večerji jezil na občinstvo, ker ni pokupilo vseh sedežev... Malči, ljubila si ga — še danes ga ljubiš. Ali on ni bil tisti, ki si ga ljubila — tistega še išče tvoje srce...

Zavzela se je ob tej misli in bilo jo je strah. Jasno je previdela, da je izkušnjava velika, da jo ta misel premaga, da se polasti njene vere. In tedaj bo ona še revnejša. Njeno srce ima sedaj spomine, lepe, pozlačene spomine, za katerimi je prišla žalost. Če pa vrže te spomine iz srca, če se utrdi v veri, da je bila samo kratka in prijetna gluma, tedaj bo njeno srce prazno in pusto, kakor zemlja na prvi strani svetega pisma. Pretresla jo je ta misel, ki se je zagrizla naenkrat v njeno dušo in je ni izpustila.

Toraj me ni samo on varal; varala sem tudi jaz sama sebe tako grozno in tako dolgo. Komu naj še verujem? V njem ni bilo vere, ni je v ljudeh in v sebi je ne najdem. Ali toraj sploh ni resnice v besedi? Ali so si ljudje izmislili besedo "resnica", da se lažemo krepkeje?

Kakor nemirno valovje se je dvignil dvom v njenem srcu. In v istem trenutku je začutila, da je za človeško srce največji pekel nemirni dvom: Blagor jim, ki verujejo! Otrokom blagor, ki sanjajo ponoči o babičinih bajkah, ki jih drugi dan vnovič poslušajo in vnovič verjamejo.

Toraj vse človeštvo, vsako srce, tudi moje, vsaka knjiga — vse, vse naj je zlagano?...

Malči je glasno vzdihnila, glava ji ej omahnila na zglavje, obležala je, kakor suh list podjablano, ki se skrivi in zvije, kot bi vedel, da ne pride nikoli več gori na košati vrh, da nikoli več ne ozeleni... Vse ej laž...

Srebrna mreža, sitkana iz luninih žarkov, je izginila z odeje... Mesec se je skril za oblak.

Malčkine oči so isakle luči. Široko odprte so gledale v strop. Nobene svetlobe, sama črna noč; niti ene jasne pičice, vse globoka in gluha tema.

Tedaj bi vzkliknila: Smrt, pridi! Čakam te, edino, ki me otme in povede skozi temo drugam, kjer mora biti luč in resnica...

Počasi se ji je zazdelo, da se tam v kotu nekaj žari, blizu mize, kjer je stol, na katerem je sedel Dominik. Bolj jasno se je zasvetlilo iz teme. Uprlo se je naravnost vanjo.

Ali je?

Da, Dominikov pogled je to; njegovo vere polno oko, njegova odkritosrčna duša. Na njenih trepalnicah visijo njegove oči, ona ga boža po licu in se mu smeje.

"Ljubezni vredni otrok!"

Saj ni vedela tedaj, kaj je govorila. Lagala mu je, ko je govorila o ukradeni ljubezni. Lagala, ko je rekla, da bi mu jo dala z obema rokama, ko bi jo imela. In tedaj je šel, moral je iti od nje; morda se ne vrne nikoli več. In če bi mu govorila sedaj drugače, ne bi verjel. Začudil bi se, morda bi se na glas zasmejal in jo pahnil od sebe. Lagala si! Ne verujem ti! Tedaj bi se skalila vera v njegovih očeh, napotil bi se v svet kakor se je napotila ona, ko je zvedela, da so bile vse prisege laž.

Nesrečnica!

Obraz si je zakrila v temi, da ne bi videla Dominikovih oči. Ali trdno so visele na njenih trepalnicah, po solzah, ki so polzele skozi prste, so se prikladle in gledale vanjo polne vere in upanja.

— — — — — — — — —

Teden dni je Malči postajala pri oknu. Kadar se je oglasil kdo pri vratih, vselej je vstrepetala in prosila: Moči, moči mi daj, moj Bog! Zrla je skozi okno na cesto in iskala Dominikovih oči. Želela jih je, hrepenela za njimi. Toda ven si ni upala, na cesto, na izprehod, da ne bi nagloma stopil pred njo in je ogovoril...

"Malči, ti si grozen otrok! Kaj ti je? Zbledela si mi. Ponoči čujem, kako si nemirna. Povej mi, kaj ti je! Zakaj molčiš?"

"Mara, jaz sem nesrečna do konca dni!"

"Nesrečna do konca dni! Prosim te, rotim te, bodi pametna! Ne sanjaj, ne misli! Bodi močna, kljubuj usodi! Zmagaš, če hočeš."

"Mara, ti me pahneš od sebe, če ti povem! Ti me moraš pahniti, ker si močna — jaz pa pero, igrača v vetru."

"Kdaj sem te pahnila? Kdaj te nisem pritisnila k srcu? Zakaj take misli?"

"Mara, ne obsodi me! Polastila se me je misel, drži se me kakor s kleščami — grozna misel, Mara!"

"Povej, dušica! Nič me ne more bolj boleti, kakor me boli, ker mi ne zaupaš."

"Odpusti, Mara! Vse ti povem. Domislila sem se, da ne ljubim svojega nezvestega, da ga pravzaprav nisem nikoli ljubila."

"Deklič zlati, prva najpametnejša beseda! Ali sem ti mogla kdaj reči, da je tvoje govorjenje nespametno? Ali sem ti mogla ugrabiti še tisto peščico spominov, ko nimaš drugega prav nič? In sedaj jih trgaš sama! Prav je! Ali je vreden lopov, da mu posvetiš eno misel, en trenutek, da izgovoriš eno besedo o njem? Malči, v tebi se poraja moč. Z nogo boš stopila na tilnik usodi. Ne sme te več potreti. Uniči naj te, upogne nikdar! Za to besedo si vredna, da te poljubim!"

Malči se je pa branila in zajokala v grenkem obupu.

"Nikar, oj nikar! Jaz sem nesrečna do konca dni! Praviš, storila sem pametno delo, a takoj učinila veliko nespamet. Dominik!"

Nagnila se je na njene prsi in zaihtela.

"Z Dominikom si se igrala!"

"In zaigrala svojo srečo."

"Bodi modra! Ni zaigrana, pa ni dobljena. Vse je v temnem naročju bodočnosti..."

"Bodočnosti, ki me uniči in stare."

"Malči, bodi močna, dovolj si trpela!"

Malči je stopila za korak od Mare. Vse objokane oči so jo prašale: Ali morem biti močna, ko sem taka kakor bilka?

In v ponosnih očeh Marinih je brala odgovor: Moreš, če hočeš!

X.

Dominik se ni ganil od pisalne mize. Oče ni imel ves teden nobenega posla zunaj. Sedel je v pisarni in urejal nakupičeno delo. Večkrat se je ozrl skrivaj na Dominika, katerega lice je bilo jasno, vendar nekako starejše, moško. Delal je s podvojeno silo, ne več kot tlačan, kakor bi delal zaradi povelja; delal je resno in z velikim veseljem.

Oče se je zadovoljno pogladil po sivi bradi. Njegovo skrbi polno srce se je radovalo. Sin mu ni zameril, ker ga je svaril. Ni se več ganil na pošto.

"Hvala Bogu, vse je rešeno!" si je mislil oče. "Dobro srce ima moj sin!"

Peresi sta begali po velikih knjigah; globoko sklonjena sta molčala oče in sin, na mizi so se dvigali vedno večji skladi urejenih računov, prepiskov in načrtov.

"Pa bi šel nekoliko, Dominik, po kosilu postavim, ali na večer, da se izprehodiš. Vreme je prijetno!"

Dominik pa ni šel. Kadar je oče zadremal v naslonjaču po jedi, je dobil Dominika vselej v pisarni; vselej ga je komaj čakal, da dobi novega dela.

Kadar je pa na večer Dominik zaklenil za seboj vrata malega kabineta, tedaj so šle na izprehod njegove misli. Vselej je začutil na licu mehko roko, ki ga je božala, slišal je besede, ki mu jih je govorila Malči.

"Prijatelj! Moj ljubezni vredni otrok! — Dala bi ti jo, ljubezen, z obema rokama bi jo ponudila, ko bi jo imela..."

"Da je nima! Lopov, zakaj si jo ukradel? Vrni jo, meni je namenjena!"

Razžalostil se je in s povešeno glavo hodil po sobi.

Pa se mu je pokazala zarja za goro. In v zarji je stala Malči. Praneni so svetili skozi njeno obleko in ona ga je vabila z roko k sebi.

"Ni res! Imaš še ljubezen. Vrne se k tebi, takrat se vrne, ko pridem z lastno močjo do tebe, prav na vrh gore. Takrat boš čutila, Malči, da sem privel tudi ljubezen nazaj v tvoje srce in ti boš razprostrla roke in me objela ter ljubezen bo vsplamtela v srcu."

Potegnil je po licu, kjer ga je božala njena roka.

"Še me pobožaš, Malči, še me povabiš k sebi! Moja ljubezen, moj znoj, moja moč, ki si jo vzbudila, ta pokliče in obudi od smrti tvoje ubito srce. Takrat bom pri cilju in se ozrem vesel nazaj na težko pot. Takrat se začudim, kako da nisem prej upal z dvorišča. In prav je, da nisem šel. Morda bi te ne bil ugledal, nemara bi šel in bi našel zlagane oči, brez vere, pa bi šel za njimi in bi umoril samega sebe. Hvala ti, edina, predraga!"

Dominik odpre okno. Hladna sapa je hitela po golih mladikah. Gledal je proti pošti.

— Da bi se odmaknile tiste hiše! Luč bi ugledal. Za zaveso morda sloni ona in misli name, na prijatelja, ki želi do nje, pa noče, ne sme, ker je obljubil, ker hoče biti mož. — Ali nekoč pot a na njeno okno. Tedaj bo imel polne roke darov; iz njegovih znojnih kapelj, iz dolgih ur, ki jih je prebil v neprestanem delu, je vzrastlo bogato snopje. S seboj prinese zlatega zrnja n potrka na okno, pa ji poreče: Malči, prijateljica! Poglej, nisem prišel prazen. Bogat sem; boj v delu me je oblagodaril. Vstani iz samotne celice, pusti skrb in delo, pridi k meni, s teboj delim vsako zrno; ti si me vedla na polje, v vročino, ti ven iz sence — zato uživaj z menoj!

In čutil je, kako se je dvigalo za zaveso, kako je veselo vskriknilo. Okno se je odprlo na stežaj, dišalo je po maju, njeno lice se je zasvetilo v luči in se vzradovalo. Po cvetju je phla ljubezen, v njeno srce je šla in duša je zapela pesem vstajenja...

Legel je. Oči so se zaklopile, lica se je dotaknila mehka roka — nad njim so zašepetale sanje lepe bodočnosti. — — —

Dominik je korakal na pošto. Njegove stopinje so bile odločne in moške. Ko je šel mimo pokopališča in se ozrl na piramido, je obljubil prahu pokojne matere, da se ne užalosti, naj se zgodi karkoli. Prepričan je bil, da je priporočena pošiljatev odgovor iz Bosne.

"Bodi, kar hoče! Če sem propal, stopim mirno pred očeta in poročem: Oče, jaz grem odtod. Kam, ne vem. Grem v svet, grem za kruhom, na delo. Ne vidite me prej, dokler se ne vrnem in ne pokažem rok ter rečem: Oče, trpele so te roke, glava je omagovala — pa sem prišel in roke niso prazne, glava ni podrta in obupana. To, sveti prah srca moje matere, to ti obljublja sin!"

Tako težka še nikoli ni bila pot na pošto. Čutil je, da se igra, igra "ali — ali". Tam zagleda Malči, ki bi videla njegovo usodo. Pa bi ga morda milovala, 'otrok' bi mu rekla in njeno oko bi bilo rosno. Ne! Bodi karkoli! Do zadnje kaplje v boj, ker sem človek! Na pot grem, kjer sije vroče solnce, kjer je malo hladne sence. Kljub temu grem, ker hočem, ker moram... Dnu stopnic ga je obšlo še enkrat z vso klaverno silo obupa, z zadnjim navalom. Ali stopil je odločno, kakor bi planil v grozeči val in ga pretrgal z močno roko. Zadnji strah je premagal.

"Gospod Dominik, upam, da vam lahko čestitam! Tu pismo iz Bosne, pa brez obligatnega šopa vrnjenih izpričeval."

Mara mu je vročila pismo.

"Morda. Hvala lepa! Sicer pa vseeno. Sem čisto miren. Začutil sem v sebi moč, da se napotim krog sveta, bos, če treba, in si poiščem kruha."

"Dominik!" se je čudila in veselila Mara. "Dominik, ne poznam vas. Deset dni vas nisem videla, pa vas ne poznam! Kje je ostal tisti nesrečni fant, tisti omahljivec, ki je obupaval? Dominik, kje je tisti otrok?"

"Ni ga več. Odrezan je, pokošen, da iz rahle bilke raste hrast, da, hrast!"

Mara je pomolčala, ozrla se v njegovo odločno lice in vzkipela radosti:

"Čast vam, Dominik! Pozdravljen — mož!"

Dominik je odprl z mirno roko pismo. Dekret. Službo naj takoj nastopi.

Spreletelo je veselje njegovo lice, a ostalo je resno in moško.

Mara mu je stisnila roko in čestitala na ugodni, tako dolgo iskani službi.

"Kako me veseli, gospod Dominik! Dopoldne sem čestitala Malči, sedaj vam. Kako zanimivo! Oba hkrati!"

Dominik ni hotel, si ni upal prašati po Malči. Nameril je korak, da bi odšel in obvestil očeta, stopil ponosno pred mamo in ji rekel: 'Veseli se, grem!' Mara ga je pa pridržala in mu ponudila stol.

"Poglejte, vesela sem vas. — Toda Malči — ta revica joka ves dan. Toliko mesecev je prosila kruha, ko ga dobi, joka."

"Boji se, sirota. Morda ne zmore. Prenežna je!"

Mara je šla ponjo v sosedno sobo, da bi Dominiku čestitala. Sionela je ob mizi. Oči objokane, v licu polno žalosti.

"Oteri si solze! Pojdi, Dominik je dobil službo! Čestitaj mu!"

"Mara, pusti me! Ne morem. Saj veš, če se pozabim!"

"Bodi močna! Pridi!"

Prijela jo je za roko in vedla k Dominiku. Ko je ta zagledal njene objokane oči, ga je spreletelo. K njej bi in objel bi glavo ter jo skril na svojem srcu.

"Čestitam, gospica!"

Tako tuj se mu je zdel ta nagovor.

"Prijatelj, bodi srečen!"

Segla sta si v roke, oko se je strnilo z očesom, usta so onemela in v tem trenutku tudi Mara ni vedela besede. Le srca so govorila v pogledih.

Videla je pred seboj dvoje src, ki sta se srečali mimogrede na isti trnjevi poti, dvoje duš, ki sta se že zlili druga v drugo, ki pa molčita in si ne upata govoriti, kar kričijo njihovi pogledi, kar pripoveduje na licu vsak utripljaj.

"Oba me toraj zapustita. Dolgočasila se bom!"

Nikdo ni odgovoril; roki sta bili še tesno sklenjeni.

"Kaj ne, Malči, da ti smem pisati?"

"Smeš — moraš — —"

Solze so priplule v oči, odmaknila mu je roko.

"Malči, jaz verujem v vstajenje tvojega ubitega srca. Nekega dne vstane in se zdrami..."

Malči je zajokala.

"In pride morda k vam, gospod Dominik!"

"Mara!" je vzkriknila Malči.

"Ne, tedaj jaz pridem k njemu in se veseliva oba velikega vstajenja."

Malči je dvignila objokane oči k njemu. Glava se ji je nagnila, kakor makov evet, in obslonela na Dominikovih prsih.

Dvoje src, ki se je srečalo, je zavriskalo, na vzhodu življenja je vstajala visoka ljubezen...

— — — — — — — —

Za par dni je pognal poštilion Tine konja; poštna kočija se je zagugala, Mara si je brisala solze in gledala za vozom, v katerem se je odpeljala proti severu — Malči.

Za njim je kmalu pridrdral koleselj. Skromen sam je sedel ob sinu Dominiku in ga spremlja! v mesto.

Šla sta, ki sta se srečala, naraven, na sever in na jug.

Sojenica jima plete zlate nitke bodočnosti... Da bi jih ne prestrigla kruta Parka!

Želim zvedeti za naslov svojih treh bratov: JOSIPA, ALOJZIJA in JANEZA KNAUS. Prosim vse tri, da se mi oglasijo. — Anton Knaus, c/o John Knaus Camp, New Berry, Mich. (18-20—10)

Izum našega rojaka Henry P. Mertel.

Zdolej vidite aparat, s katerim se prihrani do 35% na gasolinu, zboljša se slab motor in povspeši hitrost.

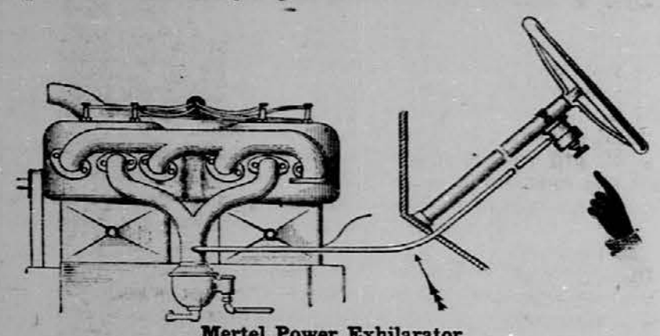

Mertel Power Exhilarator.

Pritrdi se ga lahko na vsako karo, katero goni motor na gasolin in je lep okras za vsako karo.

MERTEL POWER EXHILARATOR je aparat, ki se nikdar ne pokvari in deluje pri slabem in lepem vremenu vedno enako; torej prekosi vse dosedanje izume te vrste. Z njim se prihrani do 35% pri računih za gasolin in motor trpi veliko manj ter ne postane prevroč. Glavno je pa to, da v hrib moč podvoji in prepreči, da bi se kara v klancu zaustavila.

Rojaki, ki imate svojo karo, naročite si en aparat za poskušnjo in prepričali se bodete sami, da je res. Vsakemu, ki ne bo zadovoljen, povrnem denar v teku enega tedna.

Cena poniklanemu **EXHILARATORJU** je $10.50 in mesingastestemu pa $10.00. Razprodajalci dobe popust. Pišite na:

HENRY P. MERTEL,

215 Secaucus Rd., Homestead, N. J.

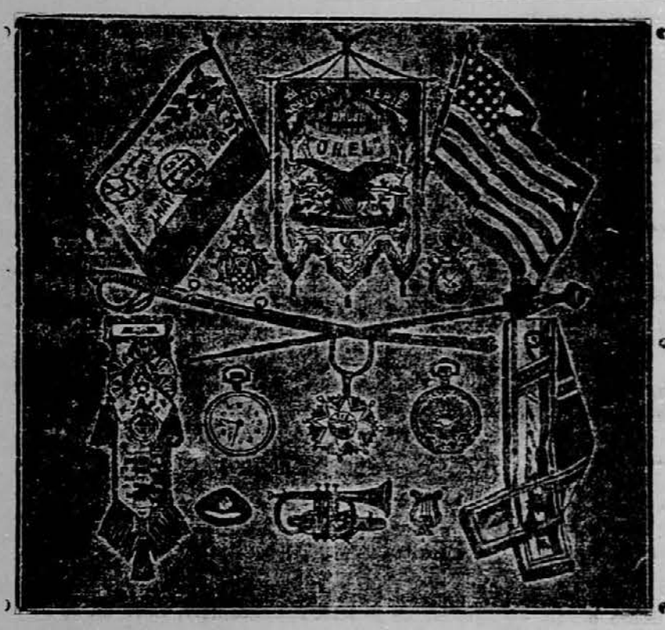

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa., Box 328.

Izvrstno domače vino.

Vsem mojim starim odjemalcem in prijateljem naznanjam, da sem nakupil veliko žlahtnega grozdja ter imam v zalogi samo **naravna, domača vina.**

Prodajam ga doma **po eno galono ali več,** ter ga tudi pošiljam na vse strani Zedinjenih držav **ne manj kot 15 galon.**

Pošiljam **denarje v staro domovino** s posredovanjem znane bančne tvrdke **F. Sakser, New York,** in **sprejemam naročnino lista "Glas Naroda".** Izdelujem pooblastila in vse druge notarske listine.

Svoji k svojim!

FRANK JURJOVEC

1901 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Moja osebna poslanica nade.

Želim, da me pozna vsaki mož in vsaka žena v tej deželi, katera trpi za bolezni. Želim, da me pomažejo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spričuje, da sem osivel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji lasje so danes sneženi po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkorenjenje bolezni, ki so tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan moški in vsaka bolna ženska zaupa svoje težkoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte moje poslanico nade.

ŽELODČNE BOLEZNI,

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcijonalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo **privatno na domu in z majhnimi stroški.**

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so **sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinarnih organih** na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to **brezplačno knjižico** in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšna ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kažipot k zdravju,** in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša težkoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštnino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

S. 1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj** in poštnine prosto.

Ime in priimek.....

Štev. in ulica ali Box.....

Mesto..... Država.....

I. I. Kraszewski:

UMIRAJOČI.

ZGODOVINSKI ROMAN.

(Za "Glas Naroda" priredil J. T.)

12 (Nadaljevanje.)

Popoldne so napravili izlet v bližino. — Robert je bil ves čas ob Alfonzinini strani in ji je neprestano dvoril.

Ko so se vrnili, je šel stari Moščinski k svoji hčeri ter ji rekel:

— Veš kaj, ljuba Alfonzina, zdi se mi, da se je knez Robert zaljubil vte. — General, ki ga prav dobro poznam, mi je zatrdil, da se ni še nikoli zanimal za nobeno žensko tako kot se je zate. — Na vsak način moram odkrito govoriti s teboj. — Ne smeš pa misliti, da te kaj silim.

Tedaj je prišla očetu Miss Burgliffe na pomoč.

— Gospod grof, meni se zdi, da je vse to malo prehitro. — Gospodična je še mlada in ima v srcu občutke, kateri pa še ne morejo kar naenkrat bruhniti na dan. — Kolikor je meni znano, lahko rečem, da ji ni knez Robert neljub in morda goji do njega še celo neke vrste simpatijo.

Po teh besedah se je pomenljivo nasmehnila.

Te besede so starca silno osrečile. — Začel je poljubljati svojo hčerko., Angležinji je pa prijateljsko stisnil roko.

— Zaenkrat torej ne preostaja drugega — je nadaljeval s svojim zamolklim glasom, — kot da se natančnejše seznanita ter da izrazita svoja čustva. — Dasiravno ni naša družina nizkega stanu, ima vendar knežji naslov nekaj posebnega na sebi. — Poročiti se s knezom Branskim, to je lepo, to je imenitno. — Vrjameš, da bi bilo greh zavrniti tako priliko. — Zdi se mi, da bo po posredovanju starega generala potoval knez Robert po opravkih v Varšavo in nas bo spremljal. — Upam, da ne boš imela ničesar proti temu.

Alfonzina je pogledala v tla.

— Vem, draga hčerka, zakaj molčiš. — Vse to vem, ker sem bil tudi jaz nekoč mlad.

Po teh besedah jo je zopet objel in ji začel poljubljati roke.

— Kneginja Alfonzina Branska, rojena grofica Moščinska! — Strela božja, kako se to sliši! — Srečna boš, boš videla, da boš srečna. — Pa tudi Robert! — Kakšen fant je to! — Kakšen obraz, kakšna postava! — Toda tiho, tiho! — Obnašati se moramo kot da bi ničesar ne mislili in ničesar ne slutili.

Še enkrat jo je poljubil in odšel ves žareč samega veselja.

X.

Od knezove palače je vodila široka cesta k pristavam, skladiščem in drugim gospodarskim poslopjem.

Ob cesti je bilo vse polno malih hišic, obdanih z vrtovi. — V hišah so stanovali knezovi uradniki, služabniki in taki, ki so živeli od milosti ter dobivali večje ali manjše penzje.

Skoraj tik knezovega vrta je stala napolrazpala in porušena kmečka bajta. — Prej je stanoval v njej vrtnar, ki je pa umrl, ter ni zapustil ne žene ne otrok.

Bajto so že hoteli podreti, ko se je nekega dne javil nek čuden najemnik.

Šel je k oskrbniku panu Gozdowskemu, povedal mu, da je zelo reven, ter da je strugar po poklicu. — Baje bi mu storili zelo veliko dobroto, če bi mu dali na razpolago prazno kočo.

Prošnja je bila tako čudna, hiša tako razdrta in prosilec tako neznan, da ga je pan Gozdowski takoj odslovil.

Strugar ga je pa neprestano nadlegoval in da bi se ga iznebil, mu je dal slednjič kočo brezplačno na razpolago.

Pravil je, da je bil svoj čas v knezovi službi in da je zatem odšel po svetu.

V knjigah je bil zapisan kot Martin Jalovca.

Martin ni bil več mlad, bil je koščen, suh, visokorastel. — Imel je dolgo brado. — Ljudem se je zdel neprikupljiv, tako da so se ga že izdaleč izogibali.

Nekaj časa so govorili, da je ropar. Ko so ga pa videli moliti v grajski kapeli, in ko so videli, kako je delal, so začeli ti pomisleki polagoma izginjati.

Pomagal je vsem, delal cele dneve, ne da bi zahteval za to le vinar plačila. — Pil ni ne vina ne žganja.

Ljudem se je samo to čudno zdelo, da ni imel nikake strugarske priprave in da ni nikdar opravljal svojega rokodelstva. — Kljub temu, da ni prosil nobenega ne vbogaime ne naposodo, je vseeno živel. Včasih je kaj rezljal z malim nožem, toda nikdo ni vedel, kam prodaja in če sploh prodaja svoje izdelke.

Polagoma so se ga ljudje privadili. — Toda čimbolj so ga spoznavali, temveč lastnosti so odkrili v njem. — Znal je pisati in brati, iz česar se je dalo sklepati, da je veliko potoval oziroma da se je klatil po svetu.

Pripomniti je pa treba, da ni bil samo strugar. Vrt je znal veliko boljše obdelati kot vrtnar, v zidanju je pa prekosil vsakega zidarja.

Če je kak uradnik zbolel, ga je Jalovca zastopal, če je bilo treba kako stvar na čisto prepisati, jo je prepisal Jalovca.

Na lovu je spremljal patra Serafina, v pisarni je pa postal desna roka pana Gozdowskija.

Ko so mu hoteli dati malo boljšo službo, jo je hvaležno odklonil.

Bil je čudak v pravem pomenu besede.

Oblačil se je revno. — Ko so mu ponudili malo boljšo obleko, jo je zavrnil.

Če se je peljal pan Zenon Zurba od svojega očeta v palačo, je moral mimo strugarjeve hiše.

Tretji dan po teh dogodkih je bil namenjen domov. — Dospevši do strugarjeve hiše, mu je ugasnila smodka. — Ker ni imel pri sebi nobene vžigalice, in ker je videl v hiši še luč, je potrkal na vrata.

Soba je bila siromašno opremljena. — Na veliki mizi je bila svetilka, kup papirja ter peresnik in črnilo.

Gospodar hiše je spal pri peči. — Najbrže je bil pozabil ugasniti luč.

Ko je Zurba prižgal pri svetilki smodko, je nehote pogledal na list papirja, na katerem je bilo zapisano:

— Knezi Branski so povabili k sebi grofa Moščinskija in njegovo hčer. — Mislijo, da se bo mladi kenz poročil z bogato dedinjo. — Intriga je zelo dobro pogojena. — Upamo, da se ne bo obnesla.

Zenon Zurba je obstal kot okamenel.

— Ali je to dnevnik? — Zakaj piše ta človek dnevnik?

Take misli so mu blodile po glavi, ko je pogledal spečega Jalovca. — Ko se je prepričal, da trdno spi, se je brezslišno splazil iz sobe. —

Namesto da bi se peljal domov, se je peljal naravnost k Gozdowskemu.

Oskrbnik je pil čaj in nekaj prebiral.

— Oprosti — mu je rekel Zurba, — da te tako pozno motim.

— O, prosim, prosim. — Kaj pa je? — Zakaj si prišel?

— O nečem bi te rad vprašal.

— Le vprašaj. — Ali hočeš čašo čaja?

— Ne, hvala. — Prosim te, povej mi, odkod je prišel ta Jalovca in kdo je pravzaprav ta človek?

— Kdo? Jalovca? — Oni, ki stanuje v mali hišici poleg vrta? — Oh, ti je dobro človeče. — Pred par leti je prišel sem. — Sam ne vem odkod. — Kaj pa je? — Zakaj vprašuješ?

— Nič, nič — je odvrnil Zurba. — Hotel sem le vedeti. — Rad bi vedel kdo je, kaj je, in odkod je.

— Ali je kaj zakrivil? — Kaj je zakrivil. — Jaz ne vrjamem.

— Ne, ne, zakrivil ni ničesar, toda čudno se mi zdi. — Malo prej sem bil stopil v njegovo hišo in videl na mizi papirje, ki so se mi zelo čudni zdeli. — Zdi se mi, da so temu človeku popolnoma znane razmere v Bransku in da se za te razmere posebno zanima.

— On je čudak. — Velik čudak. — Ker nima drugega dela, čečka po papirju. — To ne more nikomur nič škodovati.

— Meni se pa zdi stvar precej sumljiva.

— Ne, ne, dragi Zurba. — Kaj nam more tak človek škodovati? Le otresi se teh misli.

— Ne, ti me ne razumeš. — Znano ti je, da so knezi zelo zadolženi. — Kaj če bi bila to kaka past, ki so jo nastavili upniki?

Gozdowski se je prijel za trebuh in se zakrohotal.

— Pan Zenon, pan Zenon, nikar ne bodite neumni. — Mi nimamo nasprotnika. — Kje so naši nasprotniki? — Povejte, pokažite mi jih! —

— Meni se pa zdi, da jih imamo še več kot preveč.

— Bežite, bežite! — Ta Jalovca je napol nor in ne ve kaj dela.

— Jaz sem pa videl le malo njegovega dnevnika in to me je potrdilo v prepričanju, da ima ta človek neke posebne namene.

(Dalje prihodnjič).

Iščem svojega svaka ANTONA DRENIK in prijatelja FRANKA KRANJC. Prvi je doma iz Cirknice, drugi pa iz Rakeka na Notranjskem. Kakor mi je znano, bivata nekje v West Virginiji. Prosim cenjene rojake, kateri ve nju naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sama javita na naslov: Jacob Skerl, Box 647, Sykesville, Pa. (18-19—10)

OGLAS.

Mr. Milan Marjanović nam je poslal sledeči oglas in nas prosil, da ga štirikrat priobčimo:

Drugi Jugoslovenski Narodni Zbor v Pittsburghu,

neće biti održan dne 25. o. m. nego dne 15. novembra i to na cablegrafsku želju posebne delegacije što ju šalju južnoamerički Jugosloveni i koja delegacija se nalazi već na putu za New York., ali ne može stići prije početka novembra.

Odaziv za Zbor je vanredno velik sa svih strana, pak se pozivaju i sva slovenska društva i kolonije koje jugoslovenski osjećaju i žele sudjelovati u jugoslovenskem pokretu da što prije odaberu svoje delegate za Zbor.

Jugoslovenska kancelarija,

osnovana u Cleveland, O. (1402 E. 40. St.) po izaslanstvu Jugoslovenskoga odbora u Londonu, javlja da se sve prijave za drugi Jugoslovenski Zbor šalju na njenu adresu. Jednako se na njenu adresu šalju i svi dobrovoljni doprinosi namijenjeni Jugoslovenskom Odboru u Londonu.

Tko želi slovenskih, hrvatsko-srpskih ili engleski pisanih agitacijonih in informacijonih spisa može ih dobiti od Kancelarije. — Spise, koje je izdao Odbor, može svatko dobiti besplatno.

Tko bi želio u Domovinu,

to jest, tko bi želio već sada poći u one jugoslovenske krajeve koji se oslobadjaju po srpskoj i po savezničkim vojskáma, i tko bi želo da dobrovoljno sudjeluje u pomoć kod pomaganja administracije, kod kot pomaganja administracije, kod pomaganja u bolnicama, kod pomaganja u ishrani i odijevanju stanovniš6tva oslobodjenih krajeva, neka se prijavi u Jugosloven skoj Kancelariji (1402 E. 40. St. Cleveland, O.), pak će dobiti sve potrebne upute i pogodnosti za putovanje. Primjećuje se, da polazak u Kraj ne obvezuje nikoga na bojnu službu.

4x (16—19.)

NAZNANILO.

Naznanjam vsem prijateljem in znancem, kateri ste kupili številke za moj pisalni stroj (typewriter), da se je izžrebala številka 62 in dobil je stroj Anton Videc. Tempotom se lepo zahvalim vsem, kateri ste mi pri tem pomagali.

Frank Stainer,
Box 575, Greensburg, Pa.
(18-19—10)

Iščem svojega prijatelja JOHNA VIHTELIČA, doma iz Vrhnike pri Ljubljani. V Ameriki biva že kakih 16 let in se pogosto seli, zato je težko dobiti njegov naslov. Prosim ga, da se mi zglasi, in sicer radi važne zadeve iz doma. V slučaju, da ne bere tega lista, prosim druge rojake, ki ga poznajo, na to opozoriti. — Rudolph Gorjup, 11016 Waterloo Road, Collinwood Sta., Cleveland, Ohio. (17-19—10)

Raznoterosti.

Dragocenost krone ruskega carja.

..Od nekdaj se je že govorilo o neverjetni dragocenosti krone ruskih carov, pa le malokdo je verjel te pravljice. Pred kratkim pa je bila ta dragocenost uradno cenjena, po čemer poročajo ruski listi sledeče:

Sama krona ima ceno tri milijarde rubljev. Izdelana je iz čistega zlata in tehta 7 kilogramov in 200 gramov. Okinčana je z 32 briljanti v velikosti oreha in še s 87 drugimi dragimi kamni. V žezlu pa se blešči svetovnoznani demant 'Orlov', kateri tehta po zadnjem brušenju 147 karatov. Z zlatom obšiti plašč za kronanje se ceni na 7 milijonov rubljev, ne glede na njega zgodovinsko vrednost.

Pri kronanju carja Nikolaja je bil še dragoceno okrašen, kar je stalo do 1 milijon rubljev. Posejan je z 1700 briljanti in 770 — dragimi kamni, ter tehta 22 kilogramov. — Zlati tron iz dobe cara Petra tehta 110 kg in klečalnik 37 kg. Oboje ima ceno 25 milijonov rubljev. Vse to je iz čistega zlata in rabi se samo le ob kronanju. Še premnoge drugih dragocenosti, s katerih, kakor v bajkah govori rusko ljudstvo, je združeno s temi zakladi. Kakor rečeno, rabi se ta znamenitost le ob času kronanja: sicer pa je baje shranjena v nekih podzemskih prostorih in le ob redkih prilikah pride na svetlo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio, in okolici naznanjam, da sem prevzel **grocersko obrt** od **Feliksa Zorca** na **1316 E. 55. St.**

Se priporočam vsem starim odjemalcem; upam, da bom postregel, kolikor bo v moji moči, in se priporočam za obilen obisk.

LUDVIK MANDEL,
1316 E. 55. St., Cleveland, Ohio.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za žensko lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljam zastonj.

JACOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali dovošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTEMENT OF LABOR,
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION,
Newyorški urad:
230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
6017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

SLUŽBO DOBI

mlad fant, zmožen nekoliko angleščine, v groceriji za razvažanje blaga. Plača $15.00 tedensko brez vsega drugega.

I. Schwartz,
517 Hickory St., Elkhart, Ind.
(17-19—10)

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ker ako sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iščem FRANKA KASTELIC. Doma je iz Knežaka. Pred dvema mesecema je bil v Veroni, Pa. Slišal sem, da se nahaja nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim, da se oglasi, ker poročati mu imam nekaj važnega. Nadalje iščem ANTONA ŽIGMANA, brata moje žene. Slišal sem, da se nahaja v Collinwoodu, Ohio. Tudi njega prosim, da se oglasi. — Joseph Božič, Box 395, Verona, Pa. (16-17—10)

Želim izvedeti za naslov svojih dveh bratrancev ŽANA in FRANKA JURŠIČ. Doma sta iz Dolša pri Novem mestu. Pred dvema letoma sta se nahajala eden v Clevelandu, O., in drugi pa v okolici Pittsburgha, Pa. Prosim ju, da se oglasita svoji sestrični Mariji Starič, rojeni Lajk v Zajčjem vrhu. Nadalje bi tudi rada izvedela za naslov JOSIPA CETEL, ki se nahaja nekje v okolici Sheboygana, Wis. Pri meni ima pismo iz starega kraja. — Mrs. Mary Starič, 481 Virginia St., Milwaukee, Wis. (16-18—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Pensylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

Rada bi zvedela za naslov svoje prijateljice MARIJE DOLINAR, zdaj omožene Božič. Doma je nad Škofjo Loko. Najdalje je bivala v državi Wyoming in v avgustu leta 1914 je bila na 254 South Temple St., Salt Lake City, Utah. — Aloisia Petach, Box 423, Gross Valley, Cal. (17-19—10)

Dr. LORENZ,

Specialist moških bolezni.

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ.
644 Penn Av. II. nadst. na ulico.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldne Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

HIŠE NA PRODAJ

nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme.

Zavarovanje proti ognju.

JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd., Cleveland, Ohio

POTREBUJEMO DELAVCE.

6-, 8- in 10urno delo. Zasluži se od $2.25 do $4.00 na dan. Delo na dan in od kosa. 10% bonusa poleg plače za stalno mesečno delo. Le stalni delavci naj vprašajo. Velika slovanska naselbina.

Kohler Co.,
(10 23—10) Sheboygan, Wis.

Kje se nahajata rojaka, FRANK in JOHN PRIMOŽIČ? Doma sta iz Hotavelj, pošta Gorenja vas nad Škofjo Loko. Prosim, da se mi javita. — Thom. Herman, Palisade, Colo. (17-19—10)

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta v. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga bode vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: 'Doli z orožjem' je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo bral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedaj sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bi jo tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbo, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral — —

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir.

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom posodil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širje križemsvet in učili vse narode.

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

. . . .

DELO OKUSNO

. . . .

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRAI

ZNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA
OKROŽNICE — PAMFLETE
CENIKI I. T. D

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.